

Ἐλευθέρα Νιότη

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ : Μεγάλη ώρα έσήμανε.
Ζ. ΣΤΑΛΙΟΥ : Σύγχρονες Κατευθύνσεις.
Α. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ : Στά εργοστάσια τῆς Δρα
πετσώνας.
Τ. ΚΑΡΤΑΛΟΥ : Δημοκρατία καὶ Νιότη.
Ο. ΛΑΖΑΡΙΔΗ : Πῶς γιόρταζαν οἱ Ἀθηναῖοι
στὴν Κατοχή.
ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΥ : Ἡ περίπτωση Ἄγγελου Σι
κελιανοῦ.
ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ : Ἐλ - Ἀλαμείν.
Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ : Μετάλλινη Ἀνοικοδόμηση.
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ :
Λογοπαίγνια.
Τὰ συλλαλητήρια.
Στά Πανεπιστήμια.
Χιτλερισμοί.
Οἱ ἀθλητές μας.
ΟΙ ΝΕΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ,
Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.
Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ : Τὰ πρακτικὰ μιᾶς συν-
τροφιάς νέων, Ἰούλιος 1943.

Η “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ,”

Τὸ Ἐπίσημο ὄργανο τοῦ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Ἀρθρογραφία: **ΠΑΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Η ΕΝΩΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

1. Εἰσαγωγή στὸν Ἐνωτισμό.
2. Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Θὰ σὰς πῶ τὴν Ἀλήθεια.
3. Ε. ΤΣΕΛΛΟΥ: Ἀπὸ τὴν Ἀστική στὴν Ἐνωτική Κοινωνία.
4. Ε. ΜΕΤΑΞΑ: Ἐμπρὸς στὴν ἐποχὴ μας.
5. «Ἑλληνική πολιτική».
6. Σειρὲς Μυστικῶν ἐπαναστατικῶν ἐφημερίδων καὶ προκηρύξεων.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1945

1. Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: 1935—1945 Ἐνας Ἀπολογισμός.
2. Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Θὰ σὰς πῶ τὴν Ἀλήθεια.
3. Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ: Εἶναι τάχα λύτρωση ὁ κομμουνισμός;
4. Ε. ΜΕΤΑΞΑ: Ἐμπρὸς στὴν ἐποχὴ μας.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΝΙΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' (ΚΑΤΟΧΗ)
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΧΡΟΝΟΣ Α'
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2
ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΗΣ 1945

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : ΒΥΡΩΝ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 2

ΤΗΛ. 32785

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 50

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΩΡΑ ΕΣΗΜΑΝΕ

Στις 28 'Οκτωβρίου 1942. Έτυχε νάμαι στην 'Αγγλική Πρωτεύουσα. Και θεώρησα χρέος μου ν' άπευθύνω από τὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ Λονδίνου μερικὰ λόγια στὸ σκλαβωμένο 'Ελληνικὸ Λαό. Ἡ ὀμιλία μου ἄρχιζε μὲ τὶς παρακάτω φράσεις :

«Μεγάλη ὥρα ἐσήμανε στὴ ζωὴ τοῦ Ἕθνους. Ἡ καρδιά τῶν Ἑλλήνων, ὁ πιὸ λεπτὸς καὶ πιὸ ἀκριβῆς ὠροδείκτης τῆς ἱστορίας, δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ προσρμυσοθεῖ ἀπότομα καὶ βιαστικὰ στὸ μεγάλο γεγονός καὶ στὸ μεγάλο χρέος. Πρὶν ἔρθει ἡ 28 'Οκτωβρίου τοῦ 1940, ὁ Ἕλληνικὸς Λαὸς ἤξερε ὅτι ἡ μέρα αὐτὴ θὰ ρχόταν. Ἡ σημερινὴ ἐπέτειος εἶναι ἡ προαιώνια ἐπέτειος τῶν Ἑλλήνων. Κάθε μεγάλη ὥρα τῆς παγκόσμιας ἱστορίας ἦταν καὶ ὥρα τῆς Ἑλλάδος, ὥρα χρέους ἑλληνικοῦ. Αὐτὸ ἀκριβῶς σημαίνει Ἑλλάς. Ἑλλάς θὰ πεῖ τὸ ἱερὸ Παρῶν σὲ κάθε προσκλητήριό τῆς ἱστορίας. Στις 28 'Οκτωβρίου τοῦ 1940, δὲν εἶπε ἡ Ἑλλάς τὸ "Ὅχι τῆς μονάχα στοὺς Ἰταλοὺς. Τὸ εἶπε σ' ὄλους ὅσοι εἶναι ἄδικοι, ὅσοι εἶναι βέβηλοι, ὅσοι εἶναι βάρβαροι. Καὶ δὲν εἶπε μονάχα τὸ μεγάλο "Ὅχι ἡ Ἑλλάς. Εἶπε κ' ἕνα ἀκόμα μεγαλύτερο Ναί. Εἶπε Ναὶ στὴ δικαιοσύνη καὶ στὸν πολιτισμὸ, εἶπε Ναὶ στὶς πανάρχαιες ἑλληνικὲς ἀλήθειες καὶ στὸν Χριστιανισμὸ, εἶπε Ναὶ στὴν ἰδέα τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου καὶ στὴν ἰδέα τῆς ἠθικῆς κοινωνικῆς ἀρμονίας ἀτόμων, τάξεων, καὶ λαῶν...»

Ἔτσι εἶχα ἀρχίσει τὴν ὀμιλία μου στὶς 28 'Οκτωβρίου 1942.

Τότε, ὁ πόλεμος βρισκόταν στὴν πιὸ κρίσιμη καμπή του. Ἡ μεγάλη μάχη τοῦ Ἀλαμείν εἶχε ἀρχίσει, καὶ σὲ λίγες μέρες—ἀκριβῶς τὴ νύχτα ποὺ γυρίζοντας στὸ Κάιρο, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα σταθμὸ στὸ Γιβραλτάρ, πετοῦσα πάνω ἀπὸ τὸ Ἀλγέρι—γινόταν ἡ μεγάλη ἀπόβαση στὴ Βόρειο Ἀφρική.

Σήμερα, ὁ πόλεμος ἔχει τελειώσει. Ὅσο οἱ ἄνθρωποι σκοτώθηκαν, οἱ ἀλήθειες ἦταν γιὰ τὰ μάτια τους ὀλοφάνερες. Τώρα ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἀρχισαν ν' ἀτενίζουν περισσότερο τὴ ζωὴ παρά τὸ θάνατο, τὰ μάτια ἄρχισαν νὰ θολῶνουν, κ' οἱ ἀλήθειες ἔγιναν λιγώτερο ὁρατές.

Εἶναι ἡ αἰώνια ἱστορία. Ὁ ἄνθρωπος χάνει μπρὸς στὴ ζωὴ ὅ,τι κερδίζει μπρὸς στὸ θάνατο.

Σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμῳ, μικραίνει σήμερα ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὅσο πολεμοῦσε εἶχε μεγαλώσει κ' εἶχε φτάσει σὲ μεγαλεῖο ἀφθαστο. Ἐνωμένοι οἱ ἄνθρωποι ὅσο πῆγαιναν νὰ σκοτωθοῦν, χωρίζουν τώρα ποὺ πᾶν νὰ ζήσουν. Ἐμπνευσμένοι, τότε, ἀπὸ μιὰ καὶ τὴν ἴδια κοινὴ ἰδέα ποὺ τοὺς ἔκανε ν' ἀγαποῦν τὸ διπλανό τους, παραδίνονται τώρα σὲ ἀμέτρητες ἀρνητικὲς ἰδεολογίες ποὺ τοὺς κάνουν νὰ μισοῦν τὸ διπλανό τους. Τὸ νόημα τῆς Νίκης ποὺ τὰ χέρια τῶν στρατιωτῶν τὸ κρατοῦσαν ψηλά, τὰ χέρια τῶν πολιτῶν τ' ἀφήνον καὶ πέφτει χάμου. Καὶ τὸ πατοῦν ἀπρόσεχτοι οἱ πολλοί, μὲ πρόθεση καὶ σχέδιο καλὰ μελετημένο οἱ λίγοι καὶ κακοί.

Ὅταν ξεκινούσαμε γιὰ τ' ἀλβανικὰ βουνά, γιὰ τὰ βουνά τὰ ἑλληνικὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου—εἴμασταν ὄλοι ἀδέρφια μεταξύ μας. Χωμένοι ὡς τὰ γόνατα στὶς λάσπες ἢ στὰ χιόνια, μὴ βλέποντας κἂν χαραγμένο μονοπάτι μπρὸς μας, εἶχαμε ὡστόσο ὄλοι μας ἀλάθητο τὸ βῆμα καὶ βρῖσκαμε τὸ δρόμο τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἴδιο ἐνωμένοι εἴμασταν ὄλοι, σχεδὸν ὄλοι, τὸν πρῶτο χρόνο τῆς κατοχῆς. Εἴμασταν, τάχα, σκλαβωμένοι; Κάθε ἄλλο. Ἀδούλωτοι εἴμασταν. Ἡ σκλαβιά ἄρχισε ἀφότου ἀρχίσαμε ἑμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ σκλαβώνουμε τὸν ἑαυτὸ μας στὰ ἐμφύλια πάθη. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ μεγάλη εὐθύνη τοῦ κομμουνισμοῦ ποὺ σὰν κίνημα μάζας πῆγε νὰ πνίξει τὴν ἀλήθεια ποὺ κλείνει μέσα τῆς ἡ ἔννοια τοῦ Λαοῦ καὶ συμμαχώντας οὐσιαστικὰ μὲ τ' ἄλλο κίνημα μάζας, τῶν κατακτητῶν κ' ἐχθρῶν μας, ἔσπασε πρὶν ἀκόμα τελειώσει ὁ πόλεμος τὴ συνοχὴ μας. Ὅταν, τὸ Μάρτη τοῦ 1942, πέρασα ἀπὸ χωριὰ καὶ ἀπόμερους ὄρμους γιὰ νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν κατακτητῶν καὶ νὰ διασχίσω τὸ Αἰγαῖο, ὄλοι μὲ βόθησαν καὶ ὄλοι μὲ κοίταξαν μὲ τὰ ἴδια ἑλληνικὰ μάτια, καὶ κανένας δὲ μὲ ρώτησε ἂν εἶμαι «ὀργανωμένος» καὶ ποιὸς εἶμαι. Ἐφτανε γιὰ τοὺς Ἕλληνες, τότε, ὅτι ἦμουν Ἕλληνας. Λίγο ἀργότερα, ἔπαψε αὐτὸ νὰ φτάνει.

Καὶ σήμερα; —Σήμερα τὸ κακὸ πῆρε ἑκταση

Ζ. ΣΤΑΛΙΟΥ

Σ Υ Γ Χ Ρ Ο Ν Ε Σ Κ Α Τ Ε Υ Θ Υ Ν Σ Ε Ι Σ

Έχει αρχίσει πιά να γίνεται κοινή συνείδηση στους λαούς της Ευρώπης πώς η ατομική μοίρα τους, κατ' άπ' την πείση των οικονομικών, γεωγραφικών και πολιτιστικών συνθηκών είναι δεμένη αναπόσπαστα με τη μοίρα του κόσμου, πώς κάθε βήμα τους μέσα στο χρόνο, συνδυάζεται αναπόφευκτα με την πλατειά πορεία των λαών που βαδίζοντας μέσα στις τρικυμισμένες εποχές μας, προσπαθούν να δώσουν μιá λύση, να βρουν μιá συνέχεια, να κατασταλάξουν στις μορφές που θα προβάλλουν μεσ' άπ' τις αγωνίες που δργώνουν σήμερα τις ψυχές τους.

Μέσα σ' αυτά τὰ πλαίσια κάθε φυλή, βγαίνοντας μέσ' άπ' τη φοίκη του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, έχοντας γύρω της τους ματωμένους ανθρώπους της, τις πολιτείες της γεμάτες θλίψη και θάνατο, πριν ακόμα πάρει ανάσα, μέσα στις ανησυχίες των παγκόσμιων ρευμάτων, προσπαθεί πρώτη αυτή να συνειδοποιήσει τὰ νέα πολιτικά σχήματα που άργά μὰ σταθερά διαμορφώνονται μεσ' άπό τó πολιτικό χάος της σύγχρονης πραγματικότητας.

Στις πολύμορφες επιδιώξεις της αγωνίζεται για την ύπαρξή της, για την ολοκλήρωση, έδαφική και κοινωνική της κρατικής της ζωής, για την εξέλιξη του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, που στην πε-

λώρια συνισταμένη του συντονίζει όλες τις ατομικές ενέργειες. Αγωνίζεται ακόμα για να βρεί τη νέα της τοποθέτηση, νοιώθοντας πώς αν δεν απαντήσει στα νέα συνθήματα, αν δεν προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες θα συντριβεί χωρίς έλεος άπ' τους άδυσώπητους νόμους της ιστορικής εξέλιξης.

Στὰ μεγάλα αυτά προβλήματα που σήμερα δο-
νοούν βαθειά, κάθε ευρωπαϊκή συνείδηση, που αν-
τικρύζει ψύχραιμα, έξω από πάθη και μίσος την
ιστορική πρόοδο, τὰ πρώτα πολιτικά γεγονότα, οι
πρώτες εκλογές στην ελεύθερη άπ' τη Γερμανική
τυραννία Ευρώπη, δείχνουν σε γενικές γραμμές
τους δρόμους που χαράζονται στη νέα πολιτική
φάση του αιώνα μας. Δείχνουν ακόμα πάν' άπ'
τὰ φαινόμενα που πολλές φορές έρχονται σε
σύγκρουση με τη βαθύτερη ιστορική εξέλιξη, ανε-
ξάρτητα από όρισμένες τοπικές συνθήκες που μπο-
ρούν έστω και προσωρινά ν' άλλοιώσουν την πο-
ρεία ενός κράτους, πώς οι ώριμοι λαοί της Ευρώ-
πης, και σαν τέτοιους μπορεί να θεωρήσει κανείς
αυτούς που έχουν πίσω τους μιá πολιτιστική παρά-
δοση, που βρέθηκαν έξω από άμνες ξενικές επι-
ροές και έπεμβάσεις, που οι Γερμανικές μηχανο-
γραφίες δεν κατάφεραν στο διάστημα της κατοχής να
διασπάσουν τον έθνικό τους άγωνα, πώς είναι σε

άσύλληπτα μεγάλη. Ένα κομμάτι του Λαού μας, αυτό που παρασύρθηκε από τον κομμουνισμό κι' άπάρτισε τη μάζα του έαμικού φασισμού, άποσπάσθηκε σχεδόν άπόλυτα από τον κορμό του Έθνους. Ένα άλλο κλαρί που έν-
σαρκώνει την αντίθετη άκρότητα άρχισε να βρασίνει επικίνδυνα και πάει έπίσης να κοπεί. Τὰ παληά κόμματα που άπουσίασαν, χρόνια τώρα, από κάθε τομέα χρέους, προβάλλουν δια-
λυτική και άρνητική τη μορφή τους και πάνε κι' αυτά να ξυλέψουν τον άγιο κορμό μας. Και μέσα στο χάος και την ήθικη άσυναρτη-
σία που προκαλούν όλοι αυτοί οι άρνητικοί παράγοντες, ένα πληθός άπειθάρχητα και άσυ-
νειδητα άτομα χύμηξαν πάνω στη ζωή μας, και έχοντας ύπερτροφικό τó ιδιωτικό τους έν-
στικτο λυμαίνονται παρασιτικά τις ύλικές και ήθικές ρίζες του Έθνους.

Τι άπόγινε η Αύγή της 28ης Οκτωβρίου του 1940 ;

Είναι, προπάντων, έργο των νέων να ξανα-
φέρουν στη ζωή του λαού μας τó φώς της Αύ-
γης εκείνης. Οι νέοι, όσοι πολέμησαν στην Άλ-
βανία, οι νεώτεροι που συνειδητοποίησαν την
ίερη έλληνική άποστολή τους στα χρόνια της
κατοχής, τὰ ακόμα νεώτερα παιδιά που μπαί-
νουν σήμερα σαν κορμιά συνειδητά στο στίβο
τον Έλληνικό,— όλοι οι νέοι που είναι σε

πρώτη γραμμή Έλληνες, και σε δεύτερη ό,τι
άλλο διαλέγουν μ' έλληνική έλευθερία καρδιάς,
ας ξεσηκωθούν και ας άντιμετωπίσουν τó κακό
σ' όλες τις πολύμορφες έκδηλώσεις του. "Ας
χτυπήσουν δεξιά κι' άριστερά, μπρός και πίσω,
ακόμα και μέσα τους— προπάντων μέσα τους—
ό,τι δέν είναι όλοκάθαρη Έλλάδα, ό,τι δέν εί-
ναι Άνθρωπισμός, Δικαιοσύνη, Δημοκρατία.
"Ας σκεφθούν, ας σκεφθούμε όλοι μας, πόσο
άκριβά έστοίχισε ό άγώνας για τις ιδέες αυτές
που σήμερα κινδυνεύουν όχι πιά από τους
βάρβαρους έπιδρομείς, αλλά από τον έαυτό
μας. "Ας σκεφθούμε όσους έπescαν....

Την όμιλία μου από τó ραδιοφωνικό στα-
θμό του Λονδίνου, στις 28 Οκτωβρίου του 1942,
την είχα κλείσει με τὰ λόγια :

«Τὰ μάτια των αιώνων που έρχονται θα
είναι άδιάκοπα προσηλωμένα στην όμορφή
έκείνων που πέφτουν για ν' άνοιξουν τον δρό-
μο του μέλλοντος. "Ας κλίνουμε εύλαβικά τó
γόνο εμπρός τους, ας αφήσουμε να κυλήσει
από τὰ μάτια μας τó δάκρυ τó άφιερωμένο
στην ανθρωπινή πλευρά της μεγάλης τους θυ-
σίας, και ας δώσουμε στην καρδιά μας την έν-
τολή να πληρωθεί με τó αίσθημα της ήθικης
έκείνης εύδαιμονίας που πρέπει να προκαλεί ή
μνήμη των ήρώων».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

θέση με ψυχραιμία, με σύνεση, με την έννοια του μέτρουσ την κρίση τους να μαντέψουν τη λύση που πρέπει να δοθεί στα Ευρωπαϊκά ζητήματα.

Ἡ πρώτη μεγάλη δοκιμασία, ἡ πρώτη κρίση γιὰ τὴ δημιουργία τῆς νέας ζωῆς τέθηκε ἀπὸ κάλυπτα, κι ἴσως αὐτὸ νὰ εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς ἀγαθὲς μοῖρες τῆς ἡλείρου μας, στὴ δοξασμένη Βρεταννικὴ Δημοκρατία.

Μέσα στὴν Εὐρώπη πὺ γύρευε τὸν ἑαυτὸν της, πὺ ἀκουγε κι ἀκούει ἀκόμα τὰ ὀργανωμένα συνθήματα τῶν δυναμικῶν μειοψηφιῶν, πὺ κυβερνιέται ἀπ' τὴν δύναμη τῶν ὄλων, ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας κατασταλαγμένος ἀπ' τὴ πολύχρονη πολιτικὴ ἱστορία του μὲ ἀπόλυτη συνείδηση τῆς κοσμοϊστορικῆς στιγμῆς, ἔδωσε χωρὶς δισταγμὸ τὴν ἐμπιστοσύνη του στὸ ἐργατικὸ κόμμα. Στὴ σκέψη του, τὴν κρίσιμη αὐτὴ ὥρα, ἀπ' τὴ μιὰ μεριά στάθηκαν μπροστὰ του τὰ μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα πὺ ἐξογκωμένα ἀπ' τὶς ἀνάγκες τοῦ πολέμου ἀπαιτοῦσαν μιὰ ἄμεση τακτοποίηση. Ἡ δυστυχία πὺ βάραινε κυρίως τὶς λαϊκὲς τάξεις, ἡ δικαίωση τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας στὴ διάρκεια τοῦ πολέμου, ἡ ἀσυνδοσία τῶν κεφαλαιοκρατικῶν κύκλων πὺ προσπαθοῦσαν νὰ ξανακερδίσουν τὸ χαμένο τους ἔδαφος, ἔκανε τὸν ἀγγλικὸ λαὸ νὰ πάρει τὴν πὺ ἔντονη γραμμὴ γιὰ τὴν υπεράσπιση τῶν βασικῶν ἀναγκῶν του. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά τὸν ἀπασχόλησε ὁ τρόπος τῆς μεταβολῆς. Τοῦ ἦταν γνωστὲς οἱ ἐπαναστάσεις πὺ συγκλόνησαν τὴν Εὐρώπη στὸ παρελθόν. Τὸ παράδειγμα τῆς Ὀκτωβριανῆς καταγίδας πὺ ἦταν ἀνάγκη γιὰ τὴ χώρα τῆς στέπας πὺ κυβερνιόταν ἀπ' τὴ πρωτόγονη μορφή μιᾶς ἀποστεωμένης φεουδαρχίας, πὺ ἐπνιξε στὸ αἷμα τὴν ἀπέραντη γῆ της, πὺ δημιούργησε τὴν ἀκλόνητη δύναμη πὺ πρώτη οὐσιαστικὰ σταμάτησε τὴν *Vehrmacht*.

Ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας περήφανος γιὰ τὴ δόξα του, μὲ τὴ συναισθηση ὅτι ἔκαμε τὸ καθῆκον του ἀπέναντι στὴν ἀνθρωπότητα, γεμάτος ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον του, ἀνοιξε πρῶτος τὸ δρόμο. Νοιώθοντας τὴν ἀνάγκη τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ, χειροκροτώντας τὸν πατέρα τῆς νίκης, ἀγνωόντας τὴ βία μιᾶς δυναμικῆς ἐπανάστασης πὺ μέσα στὰ θερμῶα χέρια της συντρίβει καὶ στοιχεῖα πολύτιμα. μὲ τὸν τρόπο τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἔκανε τὴν πὺ μεγάλη ἐπανάσταση τῆς σύγχρονης ἱστορίας μας. Ἡ νίκη του, ἡ νίκη τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος δὲν εἶναι μονάχα δική του. Εἶναι καὶ τῆς Εὐρώπης, τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, νίκη τῶν ἐλευθέρων πολιτισμένων ἀνθρώπων.

Λίγες βδομάδες ἀργότερα οἱ Γαλλικὲς ἐκλογὲς ἦρθαν γιὰ νὰ δικαιώσουν τὴν πολιτικὴ γραμμὴ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Γαλλικὸς λαὸς πὺ πρῶτος μέσα στὶς φλόγες τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασης ἀνοιξε τὸ δρόμο τῆς λευτεριάς καὶ πάντοτε στάθηκε πρωτοπόρος σὲ κάθε κοινωνικὴ, πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ κίνηση, παρ' ὅλο πὺ ἔμεινε σκλάβος πέντε χρόνια σχεδόν, ἀντιμετωπίζοντας τὶς διασπαστικὲς ἐνέργειες τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ Βισού, στὴν

δλότητά του ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς προσωρινὲς διαφορῶν πὺ δὲν εἶχαν κανένα γενικώτερο ἀντίκτυπο, ἔμεινε πιστὸς στὶς ἰδέες του.

Μολονότι ἀνέκαθεν ἡ Σοβιετικὴ προπαγάνδα ἔριχνε μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ τὸ βλέμμα της στοὺς γαλλικοὺς πληθυσμούς, παρ' ὄλες τὶς συμπάθειες τῶν Γάλλων στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωσι, χάρις στὴν ὑπαρξη ἑνὸς ἀνθρώπου πὺ τὸ ἱστορικὸ ἔργο του εἶναι τεράστιο, τοῦ ντὲ Γκῶλ, καθὼς καὶ στὴν ὠριμη πολιτικὴ κρίση τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ ἡ πλειοψηφία δόθηκε στὴ σοσιαλιστικὴ παρατάξη, καὶ μάλιστα μὲ μιὰ σχετικὴ ὑπεροχὴ τοῦ νέου κόμματος πὺ ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸν Ντὲ Γκῶλ διευθύνεται ἀπὸ τὸν Μπιντῶ κ' ἐκφράζει τὴ νέα βούληση τῆς Εὐρώπης.

Καὶ ἄς προσέξουμε καὶ τὶς ἐκλογὲς τῆς Νορβηγίας ὅπου ἐπαναλήφθηκε ἡ ἱστορία τῆς Ἀγγλίας μὲ τὴν ἀπόλυτη ὑπεροχὴ τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος, τῆς Οὐγγαρίας καὶ Τσεχοσλοβακίας. Ἄν ἀμφισβητήσῃ κανεὶς τὴ γνησιότητα τῶν Τσεχοσλοβακικῶν ἐκλογῶν, ὅστερ' ἀπ' τὴ πληροφορία πὺς οἱ ἐκλογὲς ἔγιναν διὰ «βοῆς», οἱ Οὐγγρικὲς ἐκλογὲς χάρις σὲ εὐδίκες συνθήκες ἔφεραν στὴν ἀρχὴ τὰ μικροαστικὰ κόμματα. Ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ οἰκονομικὴ διάρθρωση τῆς Οὐγγαρίας, μιὰ συντηρητικὴ τοῦ λαοῦ της, ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐθνικῆς της ὑπόστασης, ἴσως ἀκόμα μιὰ μακρινὴ ἀνάμνηση τοῦ Μπέλα Κούν, προκάλεσαν τὰ τελευταῖα ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα πὺ παρ' ὄλη τὴ φαινομενικὴ τους ἀντίθεση δὲν μποροῦν ν' ἀμφισβητήσουν τὰ συμπεράσματα τῶν ἐκλογῶν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης...

Στοὺς μῆνες πὺ θ' ἀκολουθήσουν ἕνας πολιτικὸς ὀργανισμὸς θὰ ἐπικρατήσῃ σ' ὀλόκληρη τὴν ἡπειρὸ μας. Ἄν ἐξασφαλισθοῦν γνήσιες ἐκλογὲς, πρῶγμα πὺ ἀπὸ πολλοὺς ἀμφισβητεῖται, καὶ δὲν σημειωθοῦν φαινόμενα ὅπως ἐκεῖνα πὺ εἶχαν προετοιμασθεῖ στὴ Βουλγαρία, οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης στὴν δλότητά τους ἐκτὸς ἀπὸ λίγες ἐξαιρέσεις, σὰν αὐτὴ τῆς Ἑλλάδος πὺ χάρις στὶς ἀκρότητες τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ στὴν ἔλλειψη ὀργανωμένης σοσιαλιστικῆς παρατάξης, θὰ γυρίσει ἴσως πρὸς τὰ δεξιὰ, θὰ ἐκλέξουν γιὰ τοὺς λόγους πὺ ἀναφέραμε παραπάνω τὶς κυβερνήσεις πὺ μέσα στὰ ἐθνικὰ πλαίσια θὰ συνδνάσουν θετικὰ καὶ δημιουργικὰ τὸν δημοκρατικὸ σοσιαλισμὸ μὲ τὴν ἄρνηση τοῦ φασιστικοῦ κομμουνισμοῦ.

Z. ΣΤΑΛΙΟΣ

Ὠραία ἠθικὴ αὐτῆ:

Ἡ ἀργία τοῦ ἐργάτη πὺ σακατεμένος ἀπὸ τὴν ἐργασία του πᾶει νὰ πιεῖ ἕνα ποτηράκι κρασί εἶναι μῆτηρ κακίας, ἐνῶ ἡ ἀργία τῶν περισσοτέρων πλουσίων, πὺ ξαπλάνουν τὴ διαρκῶς ξεκούραστη ἡ ἀνώμαλα ταιριασμένη κορμάρα τους στὶς πολυθρόνες τῆς ἀνίας, τοῦ καζίνου ἢ τοῦ καμπαρὲ εἶναι μῆτηρ ἀρετῶν.

(Ἀπὸ τὸ «Θὰ σὰς πῶ τὴν Ἀλήθεια»

ΑΡΧΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ

★ ★ ΤΑ "ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΝΙΑΤΑ," ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ★ ★

Σ Τ Α Ε Ρ Γ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Τ Η Σ Δ Ρ Α Π Ε Τ Σ Ω Ν Α Σ

«Δε μπορεί ο εργάτης να πεθάνει και ο εργοδότης να μην ξέρει τί να κάνει με την περισσευούμενη ζωή του, να την επίδεικνύει, όπως συνήθιζε, χλευάζοντας τους πενασμένους και την Ελλάδα την προλετάρια ανάμεσα σ' όλες τις πατρίδες».

Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

'Απ' τή συντακτική επιτροπή του περιοδικού «Ελεύθερα Νιάτα» εξουσιοδοτήθηκα νάρθω σ' επαφή με τους εργαζόμενους νέους στην 'Εταιρία Λιπασμάτων, να τους φέρω το χαιρετισμό του περιοδικού μας, να μιλήσω μαζί τους, για τή δουλειά τους, για τὰ δνεια και τούς πόθους τους, και να μεταφέρω στις στήλες του, ζωντανή, έντονη και θερμή τή φωνή τους και τή γνώμη τους, για τὸ χτίσιμο τῆς μεταπολεμικῆς 'Ελλάδας.

Δὲν εἶμαι ἔξ επαγγέλματος δημοσιογράφος και μιὰ τέτοια ἀποστολή ὁμολογῶ πὼς με τρομάζει. "Ἄς εἶναι ὁμως...

'Εκεῖ κάτω στήν πρώτη εργατοπούλη τῆς 'Ελλάδας, στὸν Πειραιᾶ, δεξιά στήν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ ἀπλώνονται τὰ Λιπάσματα. Οἱ καπνοδόχες τοῦ εργοστασίου ὑψώνονται ψιλόλιγνες, και ὁ καπνός τους, ἀσπρητῆ παντιέρα τῆς δουλειᾶς, ξετυλίγεται σιγά-σιγά στὸ πρωῖνὸ ἀεράκι.

Ὁ ἥλιος δὲν ἔχει στείλει ἀκόμα τις πρώτες του ἀχτίνες. Στὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς Δραπετσώνας, ἀπὸ στενὰ κι' ἀπὸ σοκάκια ξεχύνεται ἡ εργατιά, ἄντρες και γυναῖκες, νέοι και γέροι για νὰ σχηματισθεῖ, καθὼς προχωροῦν, ἕνας ἀνθρωποχειμαρρος πὸν κυλάει ἡμερα κατὰ τὸ εργοστάσιο. "Ἐνας κόσμος ὀλόκληρος γιομάτος νιάτα, ὀρμη, ἐλπίδες, αἰσιοδοξία και χαρά, μιὰ γιγάντια δημιουργικὴ εργατικὴ δύναμη με βαθειὰ συνείδηση τοῦ χρέους της πρὸς τὴν 'Ελλάδα, βαδίζει για τὸν τόπο τῆς δουλειᾶς, για νὰ ριχτεῖ μ' ὅλη τὴ φλόγα τῆς θερμῆς της ψυχῆς για τὴν ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ.

Στὴν εἴσοδο τοῦ 'Εργοστασίου πέντ' ἔξι εργάτες διαμαρτύρονται μόλις μᾶς βλέπουν.

—Εἶναι κατάσταση αὐτῆ; ἐπειδὴ καθυστέρησαμε ἕνα λεπτὸ να μᾶς κόβουν μιὰν ὥρα; Παίρνουμε, βεέπει, τὰ πολλά, μᾶς κόβουν και μιὰν ὥρα, ἔλα ζῆσε ἐσύ...

Εἶναι πράγματι ἄδικο και ἀντιεργατικὸ τὸ μέτρο αὐτὸ τῆς 'Εταιρίας. Σήμερα πὸν κάθε εργαζόμενος σκύβει κάτω ἀπὸ τὸ βάρος μιᾶς τρομερᾶ δύσκολης ζωῆς, δὲν εἶναι οὔτε δικιο, ἀλλὰ οὔτε και ἀνθρώπινο να χάνει μιὰ ὥρα για ἐνὸς λεπτοῦ καθυστέρηση. Δικαιολογημένα διαμαρτύρεται και ἀγανακτεῖ ὁ εργάτης. Νοιώθει να τὸν ἐκμεταλλεύονται. Κι' ὅταν προτοῦ ἀκόμα πιάσει δουλειὰ τὸ πρωῖ τοῦ κόβουν για ἕνα λεπτὸ πὸν ἄργησε, μιὰν ὥρα, ὅσο εὐσυνείδητος και εργατικὸς και νᾶναι, φυσικὸ εἶναι να τοῦ κόβεται τὸ κέφι και ἡ ὄρεξη, και ἡ δουλειὰ του να μὴν ἔχει ἀπόδοση. "Ἄς προσέξουν οἱ ἀρμόδιοι. "Ἄν

κάμουν τὴ κατάλληλη εἰσήγηση στὴ Διεύθυνση τοῦ 'Εργοστασίου, εἴμεθα βέβαιοι πὼς τὸ ἄτοπο διορθώνεται.

Λίγα μέτρα πέρα ἀπὸ τὴν εἴσοδο ὑψώνονται ἐπιβλητικοὶ οἱ Πύργοι τῶν τμημάτων τοῦ Θεϊκοῦ ὀξέος και Ὀξέων. Στὰ συνεργεῖα αὐτὰ (προθάλαμοι για τὴν εἴσοδο στὸ σκοτεινὸ βασίλειο τοῦ 'Αδη) ἐργάζονται τρακόσοι περίπου εργάτες. Ἀπὸ τις τσιμινιέρες ὑψώνεται κατὰμαυρος καπνός, πὸν θολώνει τὴν καταξάστερη πρωῖνὴ ἀτμόσφαιρα. Μιὰ ἄλλη τσιμινιέρα ἀφίνει ἕνα κίτρινο καπνὸ πὸν μόλις ἀναπνέεις καταλαβαίνεις πὼς εἶναι σωστὸ δηλητήριο. Με τὴν εἴσοδο στὸ συνεργεῖο σὲ παίρνει ἀμέσως ἡ μυρουδιά ἀπὸ τὸ δξὺ πὸν σὲ πνίγει στὸ λαιμό, σου κόβει τὴν ἀνάσα και σου προκαλεῖ ἕνα ξερὸ βῆχα. "Ἄθελα φέρνεις τὸ μαντῆλι στὴ μύτη για νὰ προφυλαχτεῖς, ὅσο μπορεί εἶναι νὰ σὲ προφυλάξει τὸ μέτρα αὐτὸ ἀπὸ τὴν ὀξυνη ἀτμόσφαιρα πὸν ἀναπνέεις. Δυὸ-τρεις κλιβανέες βγάζουν ἀπὸ τὸ φούρνο ἕνα μῆγμα λευκοκίτρινο ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀναδίδονται νιτρώδη ἀέρια. Πλησιάζουμε μιὰ ὀμάδα νέων πὸν ἐργάζονται στὴ μεταφορὰ τοῦ λευκοκίτρινου αὐτοῦ συστατικοῦ ἀπὸ τὸ φούρνο πὸν ἀχνίζει καπτὸ ἀκόμα, στήν εἰδικὴν ἀποθήκη. Τους μιλήσαμε για τὸ σκοπὸ μας και τούς ρωτήσαμε για τὴ δουλειὰ τους. "Ἐνας ἀπὸ τούς κλιβανέες, πὸν εἶχε πλησιάσει, νέο παιδί, με ροῦχα ἀπὸ τσουβάλι, —παντελόνι μέχρι τὸ γόνα, κομμένο σὰν να τῶχουν σκίσει με τὰ χέρια, με κρεμασμένες ξέφτιες κλωστὲς —ροῦχα τρύπια ἀπὸ σταλαγματιὲς δξὺ πὸν τᾶχουν κάψει, με τσοκάρα στὰ δεμένα με λινάτσες πόδια του, με μπράτσα γυμνά, καχεκτικός, ἀδύνατος, σωστὴ σκιά πὸν κινεῖται, πῆρε τὸ λόγο:

—Δὲν βλέπετε, κύριε; Τί μᾶς ρωτᾶτε; Δουλεύουμε ὀκτὼ ὀλόκληρες ὄρες κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνελευθέρη δουλειὰ, κάτω ἀπ' αὐτὲς τις σκληρὲς και ἀνελέητες συνθῆκες, για ἕνα μεροκάματο πείνας. "Ἀναπνέουμε ὀκτὼ συνεχεῖς ὄρες ἀπὸ τὸ δηλητηριασμένον αὐτὸν ἀέρα πὸν σιγά-σιγά, ἀλλὰ σίγουρα, μᾶς τρώει τὰ πλεμόνια και θὰ μᾶς στείλει στὸν τάφο. Δουλεύουμε γιατί πρέπει να ζήσουμε κι' ἐμεῖς και οἱ οἰκογένειές μας. Κανείς δὲ μᾶς σκέφτεται και κανείς δὲν ἐνδιεφέρεται πραγματικά. Κι' ὁμως ἐμεῖς κάνουμε τὸ χρέος μας. Με τὰ ὀξέα πὸν βγάζουμε με τὸν ἰδρῶτα και τὸ αἶμα τῆς καρδιᾶς μας θὰ κινήθουν οἱ βιομηχανίες για νὰ δώσουν προϊόντα στήν ἀγορὰ και δουλειὰ στοὺς ἀνεργους. Με τὸ μὀχθο μας συμβάλλουμε ἔτσι και στήν ἀνοικο,

δόμηση τοῦ τόπου ἀπὸ τὰ χαλάσματα πὸ μᾶς ἀφίσε ἢ καταστροφικὴ μανία τοῦ διπλοῦ καταχτητῆ. Πρέπει ὅλοι νὰ δουλέψουμε γιὰ νὰ φτιάξουμε τὴ ζωὴ μας, γιὰ νὰ δημιουργήσουμε ἕνα φωτεινὸ καὶ χαρούμενο αὐριο... Μὲ κοίταξε, πῆγε νὰ πει κάτι, ἀλλὰ σταμάτησε· μὲ χαιρέτισε καὶ τράβηξε γιὰ τὴ δουλειά του. Τὰ λόγια του εἰπωμένα μ' ἕνα βαθύτατο παράπονο ἀντηχοῦν σὰν καμπάνιες στ' αὐτιά μου. «Δουλεύουμε γιατί πρέπει νὰ ζήσουμε... Μὲ τὰ ὄξέα πὸν βγάζουμε θὰ κινηθοῦν οἱ βιομηχανίες νὰ δώσουν προϊόντα στὴν ἀγορά... δουλειὰ στοὺς ἀνθρώπους... Συμβάλλουμε ἔτσι καὶ στὴν ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ...» Τί βαθειὰ κατανόηση τῆς ἀποστολῆς του, τί φλογερὴ πατριωτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἔξαρση σ' αὐτὸ τὸ κοκκαλιάρικο καὶ χιλιοβασιτισμὸ κορμί!!...

Ἄλλὰ καὶ τί ἀμείλιχτο κατηγορῶ κατὰ τοῦ ἀσπλαχνοῦ Κράτους!!...

Εἶναι ἐγκληματικὸ, εἶναι ντροπὴ, εἶναι αἰσχρὸς γιὰ τὸ Κράτος, εἶναι στίγμα γιὰ τὸ πολιτισμὸ μας, νὰ ἐγκαταλείπεται ὁ ἐργάτης μ' ἕνα μεροκάματο πείνας χωρὶς καμμιά μέριμνα καὶ φροντίδα γιὰ τὴ βελτίωση τῶν ὄρων τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς διαβίωσης του. Οἱ κ. κ. πολιτικοί, ἀντὶ νὰ μετροῦνε τὸ λαὸ σὲ ψήφους, καὶ νὰ τρώγονται μεταξύ τους, ἀνάλητοι καὶ ἀσυγκίνητοι μπροστὰ στὴν πείνα καὶ στὴ δυστυχία, μπροστὰ στὸ δράμα τῆς φτωχοποιᾶς, ἀντὶ νὰ φανατίζονται καὶ νὰ δηλητηριάζουν τὴ νέα χιλιετηριανὴ γενιά μας, ἀντὶ νὰ κάνουν τοὺς νέους χῆτες καὶ κουκουέδες καὶ νὰ σταλάζουν στὶς ἀγνὲς ψυχὲς τους τὸ μῖσος, μῖσος φλογερὸ καὶ θανάσιμο πὸν τὸ λιπαίνουν ἐντατικά, ἀντὶ νὰ σπρώχνουν τὰ νέα αὐτὰ παιδιὰ στὸν ἀλληλοσκοτωμὸ, στὸ γδικιωμὸ καὶ στὸν ὄλεθρο, ἐνῶ εἶναι τῆς ἴδιας βασανισμένης καὶ πενιασμένης γενιᾶς παιδιὰ, ἐργατοπαῖδα πὸν τὸ ἴδιο ποιοῦν καὶ ὑποφέρουν, καλὰ θὰ κάνουν νὰ πάρουν μαθήματα ἀφοσίωσης στὸ καθῆκον, καλὰ θὰ κάνουν νὰ παραδειγματιστοῦν ἀπὸ τὴ φλογερὴ πατριωτικὴ ἔξαρση τοῦ νέου αὐτοῦ ἐργάτη καὶ νὰ πάψουν τὶς ἀηδίες τῆς μικροπολιτικῆς τους. Ὁ νέος κόσμος ἀηδίασε πιά Ἡ νέα ἐργατικὴ γενιά ζητάει δουλειά, ἡσυχία καὶ ψωμί. Ἄν δὲν μποροῦν νὰ τὴ βοηθήσουν, καλὰ θὰ κάνουν νὰ τὴν ἀφήσουν ἡσυχῆ, γιατί τότε δὲν τοὺς χροιάζεται. Ἄς ἀφήσουμε ὁμοῦς τοὺς πολιτικούς. Λέγαμε πάρα-πάνω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία, ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ ἐργάτη. Εἶναι ντροπὴ καὶ γι' αὐτοὺς πὸν τὴν ἀνέχονται ἀκόμη. Ὁ κ. Α. Γεωργίου καὶ ὁ κ. Λαζαρίδης, ἀνθρώποι νεοί, διαλεχτοὶ καὶ φωτισμένοι ἐπιστήμονες, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μέτρα πὸν ἔχουν λάβει—καὶ κάνανε ὅτι ἦταν δυνατό μὲ τὰ μέσα πὸν τοὺς διάθεσε ἡ Ἐταιρία—ἄς ἀξιῶσουν πῶς ἔντονα ἀπὸ τὴ Διεύθυνση νὰ τοὺς δώσῃ τὶς δυνατότητες νὰ κάνουν ὑποφερτὴ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δουλειὰ στὰ συνεργεῖα τους. Εἶναι ἀπάνθρωπο νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἐργάζονται οἱ ἐργάτες αὐτοὶ κάτω ἀπὸ τόσο ἀνθυγιεινὲς συνθῆκες

Ἡ Ἐταιρία θάπρεπε νὰ κατανοήσῃ τὴν κοινωνι-

κὴ τῆς ἀποστολῆς καὶ κάποιον βαθύτερον ἀνθρώπινο χροῆος τῆς καὶ νὰ λάβῃ πρόνοια γιὰ τοὺς ἐργάτες. Μιὰ πρόχειρη βελτίωση θὰ μπορούσε νὰ γίνει :

Πρῶτο : Οἱ τετρακόσιες ὡς ἑξακόσιες δραχμὲς μεροκάματο πὸν πληρώνει στοὺς ἐργάτες αὐτοὺς εἶναι μεροκάματο πείνας καὶ πρέπει ὁπωσδήποτε ν' αὐξηθεῖ ἀνάλογα μὲ τὴν προσφερόμενη ἐργασία.

Δεύτερο : Πρέπει κάθε μέρα νὰ χορηγεῖ σὲ κάθε ἐργάτη (ἐκτὸς ἀπὸ τὸ συσσίτιο πὸν παρέχεται σ' ὅλο τὸ προσωπικὸ ἐπὶ πληρωμῇ) ἕνα γιούρτι καὶ μισὴ ὄκα γάλα γιὰ τὴ μερικὴ ἐξουδετέρωση τῶν νιτροπῶν ἀερίων πὸν εἰσπνέει ὁ ὀργανισμὸς τους.

Τρίτο : Κάθε τέσσερες ἢ πέντε μῆνες νὰ περνᾶνε ὑποχρεωτικά ὅλοι οἱ ἐργάτες τῶν ὄξεων ἀπὸ ἰατρικὴ ἔξεταση καὶ ἀκτινοσκόπηση γιὰ τὴν παρακολούθηση τῆς ὑγείας τους.

Τέταρτο : Κάθε χρόνο τὰ τοὺς χορηγεῖται μηνιαία ἄδεια μὲ πλήρεις ἀποδοχές. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό. Νὰ τοὺς ἐξασφαλισθοῦν τὰ ἔξοδα διαμονῆς καὶ τροφῆς σὲ πευκόφυτη ἐξοχὴ γιὰ νὰ συνέρχεται τὸ ταλανισμένο τους κορμί καὶ νὰ καθαρίζει τὸ πλεμόνι τους ἀπὸ τὰ ὄξέα.

Νὰ ἀγῶνες εὐγενικοὶ πὸν καοτερᾶνε τοὺς ἀξιούς γιὰ νὰ τοὺς ἀναλάβουν!! Ἡ Διεύθυνση πάντως πρέπει νὰ γνωρίζει ὅτι ἡ ἐποχὴ μας ζητάει ἀπὸ τοὺς ἐργοδότες κατανόηση. Ἡ Ὄργάνωση τῶν ἐπιχειρήσεων δὲν πρέπει νὰ γίνεται γιὰ νὰ δώσει κέρδη στὸν κεφαλαιοῦχο μόνο, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐξυπηρετεῖ τὸ κοινωνικὸ συμφέρον, νὰ σέβεται αὐτὴ τὴ θλιβερὴ καὶ ξεχασμένη μονάδα πὸν λέγεται ἀνθρώπος καὶ νὰ μὴν τὴν ἀφήνει ἔρμαιο στὴ τυχοδιωκτικὴ διάθεση τοῦ πρώτου ἰνστρούχτορα πὸν καιροφυλαχεῖ.

Μὲ βαρεῖα ψυχὴ φύγαμε ἀπὸ τὰ ὄξέα. Καθὼς προχωροῦμε γι' ἄλλα συνεργεῖα δυὸ ἐργάτες φέρουν ἕνα τραυματῆ πρὸς τὸ Ἰατρεῖο. «Σταθμὸς ἐπιδέσεως τραυματῶν καὶ ἐγκαυμάτων» θάπρεπε νὰ ὀνομάζεται, γιατί, μὰ τὴν πίστη μου, εἶναι μεγάλη ἡ φτώχεια του σὲ φαρμακευτικὰ εἶδη καὶ ἰατρικὰ ἐργαλεῖα, ὅσο δὲ θάπρεπε νὰ εἶναι καὶ μάλιστα γιὰ τὴν Ἐταιρία Διπασμάτων.

Στὸ «Τριβεῖο Α' Ὑλῶν» μερικοὶ ἐργάτες ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀνάμιξη διαφόρων μιγμάτων πὸν θὰ πέσουν στοὺς φούρνους τοῦ Ὑαλουργείου ὕστερ' ἀπὸ κατάλληλες μίξεις γιὰ νὰ γίνει τὸ γυαλί. Δυὸ νέα παιδιὰ ὡς εἰκοσι χρονῶν ἀνακατώνουν σόδα, χαλαζία καὶ καουλίνη. Εἶναι κάτασπρα καὶ ἀγνώριστα ἀπὸ τὴ σκόνη.

—Ἡ δουλειὰ μας, λέει ἕνα ἀπ' αὐτὰ, εἶναι ἀνθυγιεινὴ καὶ βαρεῖα, ἐνῶ τὸ μεροκάματο δὲ φτάνει οὔτε γιὰ τὰ στοιχειώδη ἔξοδα τῆς ἡμέρας. Ἡ ζωὴ μας, συνεχίζει ὁ ἄλλος—ἔχοντας καρφωμένα τὰ μάτια του στὸ ἄπειρο ἀπὸ τὴ ἀνοιχτὴ πόρτα τοῦ Συνεργεῖου—ἔχει γίνει ρουτίνα καὶ τὸ σήμερον δὲ διαφέρει ἀπὸ τὸ χτες μὴδὲ τὸ αὔριον ἀπὸ τὸ σήμερον. Τοὺς ρωτᾶμε ἀν' ἡ Ἐταιρία πρόκειται νὰ τοὺς ἐνισχύσει.

—Μᾶς εἶπε πρὸ καιροῦ ἡ περίφημη Ἐργοστα-

ΤΑΚΗ ΚΑΡΤΑΛΟΥ

Δ Η Μ Ο Κ Ρ Α Τ Ι Α Κ Α Ι Ν Ι Ο Τ Η

Ἡ ἀπάντηση τῶν ἀπολογητῶν τοῦ σλαβικοῦ τρόπου πολιτικῆς ἐξουσίας στὴν ἐπίθεση τῶν Δημοκρατιῶν περιστρέφεται κυρίως γύρω ἀπ' τὸν ἰσχυρισμὸ πὼς τὸ δικό τους καθεστῶς ἐξασφαλίζει οὐσιαστικώτερα τίς δημοκρατικὲς ἀρχές, σὲ βαθμὸ πού εἶναι ἀνίκανη νὰ τίς ἐξασφαλίσῃ καὶ γιὰ τίς λαϊκὲς μάζες ἢ «δυτικῆς», ἢ «ἀστικῆς» δημοκρατία. Ἡ δυτικὴ δημοκρατία ξεπεράστηκε, πάλινσε καὶ πρέπει ν' ἀντικατασταθεῖ.

σιακὴ Ἐπιτροπὴ ὅτι θὰ μᾶς δώσει λεφτὰ γιὰ τὰ ρούχα τῆς «ΟΥΝΡΡΑ» ἢ Ἐταιρία, ἀλλὰ δὲ βαρύνσαι, ἀκόμα τίποτα». Τὸ ἴδιο παράπονο γιὰ τὴν ἐργοστασιακὴ ἐπιτροπὴ, καθὼς καὶ γιὰ τὸ συνεταιρισμὸ τους, ἄκουσα κι' ἀπὸ ἄλλους ἐργάτες. Ἄντι ν' ἀσχολεῖται μὲ τίς καθαρὰ οικονομικὲς διεκδικήσεις τοῦ προσωπικοῦ, γιὰ τὴ βελτίωση τῆς θέσης τοῦ ἐργάτη καὶ τῶν ὄρων τῆς δουλειᾶς του, αἰτήματα πού θ' ἄβρισκαν τὴ γενικὴν ἐπιδοκμασία καὶ θὰ γεφύρωναν τὸ χάσμα καὶ τὸ μῖσος πού μᾶς κληροδότησε ἡ τεταρταυγουστιανὴ ἐκμετάλλευση, ἢ βαρβαρικὴ κατοχὴ, κι' ὁ κόκκινος Δεκέμβρης, ἀντὶ νὰ προσφέρει μιὰ πραγματικὴ ἐξυπηρέτηση μὲ τὴ διεκδίκηση καθαρὰ ἐργατικῶν αἰτημάτων, κάθε φορὰ προβάλλει ἓνα οικονομικὸ αἶτημα γιὰ νὰ καμουφλάρει πίσω ἀπ' αὐτὸ αἰτήματα πολιτικά. Κάθε ἐργάτης ὅμως εἶναι ἰδεολογικὰ τοποθετημένος καὶ σὲ διάφορη πολιτικὴ ἀπόχρωση καὶ ἡ ἐλεύθερή του συνείδηση δὲν τοῦ ἐπιτρέπει τὴν πολιτικὴ του ἐκπροσώπηση, ἀνάλογα μὲ τὸ συμφέρον τοῦ Κ.Κ.Ε., πού στὸ ἐργοστασιὸν γιὰ νὰ ξεγελάσει τὸ προσωπικὸ —γιατὶ πάντα ὑποῦλα καὶ μὲ μάσκα παρουσιάζεται καὶ δὲν τολμαίει νὰ κάνει τὴν ἐμφάνισή του ὡς σκέτο κομμουνιστικὸ κόμμα—φόρεσε τὴ μάσκα τῆς Ἐργοστασιακῆς Ἐπιτροπῆς. Μὲ τὴν ταχτικὴ του ὅμως αὐτὴ τὸ Κ.Κ.Ε. σπάει τὴν ἐργατικὴ ἐνότητα, προδίνει τὰ συμφέροντα τῆς ἐργατικῆς καὶ γίνεται ἄθελα ἢ θεληματικὰ σύμμαχος τῆς Ἐταιρίας, γιατί τῆς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκμεταλλεύεται τὴ διάσπαση καὶ νὰ μὴν ἱκανοποιεῖ τὰ δίκαια οικονομικὰ αἰτήματα τοῦ προσωπικοῦ. Ὁ ἐργάτης ξύπνησε πιά καὶ κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ τὸν ξεγελάσει μὲ φτηνὴ καὶ χοντροκομμένη πολιτικὴ. Ἡ ὥρα δὲν μᾶς παίρνει γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴν ἐρευνά μας στ' ἄλλα συνεργεῖα. Δὲν ξεχνοῦμε ὅμως τὸ χρέος μας καὶ θὰ ἐπανέλθουμε σύντομα.

Εἶναι ἡ ὥρα πού ἡ βάρδιες σκολᾶνε. Ἐνα πλήθος ἐργατῶν τραβᾶει μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι κατὰ τὴν ἐξοδο τοῦ Ἐργοστασίου γιὰ νὰ ξεχυθεῖ στὸ ποτάμι τοῦ δρόμου. Στὸ μυαλό τους μέσα ἔχουν χυμῆξει κοπάδι τὰ μαῦρα κοράκια τῆς ἔγνομιας καὶ τῆς συλλογῆς....

ΑΣΗΜΑΚΗΣ Φ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Πράγματι, ὅσα στοιχεῖα τῆς δυτικῆς δημοκρατίας συντελοῦσαν στὸ νὰ χαρακτηριστεῖ αὐτὴ «ἀστικῆς», ξεπεράστηκαν καὶ δὲν ἀνταποκρίνονται πιά στὶς ἀνάγκες τῆς σημερινῆς κοινωνίας (ἢ οἰκονομικὴ ἀσυδοσία, ἢ ἀνοχὴ τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν ἀδυνάτων κλπ.) Ἡ διακυβέρνηση τῶν δυτικῶν κρατῶν ὅμως δὲ χαρακτηρίζεται μόνον ἀπὸ ἀστικά στοιχεῖα ὕπαρχουν σ' αὐτὴν καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ κοινὰ μὲ τὰ καθεστῶτα προ-αστικῶν καὶ μετα αστικῶν κοινωνιῶν, κοινὰ μὲ τίς πρώτες ἐλεύθερες κοινωνίες τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καὶ μὲ τίς κοινωνίες ἐκείνες τῆς σημερινῆς ἐποχῆς πού τείνουν νὰ πραγματώσουν τὴ δυτικὴ μορφή τοῦ σοσιαλισμοῦ. Τὰ κοινὰ αὐτὰ στοιχεῖα τῶν ἐλεύθερων πολιτευμάτων ἔχουν γίνῃ κατὰ παραπάνω ἀπὸ συμπρωσιακὰ χαρακτηριστικὰ ὁρισμένων ἐφημερων μορφῶν ἀνθρώπινης συμβίωσης, ἔχουν γίνῃ παράδοση, πίστη, ἰδέα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπόχρημα, ἄνθος τῆς ἀκμῆς τῶν κοινωνιῶν.

Οἱ κοινωνίες δὲν ἀκμάζουν πάντοτε. Ἔρχονται οἱ περίοδοι τῆς παρακμῆς, ὅπως προηγήθηκαν οἱ περίοδοι τῆς ἀνωριμότητος. Ἔρχονται οἱ ἠθικὲς, οἰκονομικὲς, θρησκευτικὲς, πολιτικὲς, ἐθνικὲς κρίσεις. Καὶ τότε δὲν ὑπάρχει κλίμα γιὰ πολιτιστικὲς ἀνατάσεις, παρὰ μόνον βούρκος ὑπάρχει πού λερώνει, ὑπάρχει ἡ δύσπιστη κακία, ἡ μανία καταδιώξεως, ὁ φόβος τῆς ἐλεύθερης κίνησης κ' ἡ προσκόλλησις σὲ ἀκίνητα ταμποῦ, ὁ ἐκνευρισμὸς, ἡ ἐξαφάνισις τῶν ἀντιπάλων, ἢ ΒΙΑ. Τότε δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία, δὲν ὑπάρχει δημοκρατία, ὅσες φορές κι' ἂν καταχραστοῦν τίς λέξεις αὐτὲς τὰ «ἐπίσημα» χεῖλη κωμικῶν νευροσπαστῶν ἢ οἱ ἀνεπίσημες «διαφώτισες» καθοδηγητῶν.

Εἶναι χρησιμότερες καὶ πολὺ πρακτικὲς οἱ προσπάθειες καθορισμοῦ τῆς ἔννοιας τῆς Δημοκρατίας. Ἄν στοιχεῖο τῆς εἶναι ἡ ὑπαρξὴ περισσότερων ἀπὸ ἓνα κομμάτων, ἂν εἶναι τὸ δίκαιωμα τῆς ἀντιπολίτευσης, ἂν τὸ νὰ ὑπάρχει ἐλευθερία τύπου κλπ. Σ' ἓνα περιοδικὸ νέων ὅμως ὑπάρχει θέσις ν' ἀναλυθεῖ κατὰ πέρα ἀπὸ τὰ ἐμπειρικὰ στοιχεῖα μὲ τὰ ὁποῖα ἐκφράζεται ἡ δημοκρατία, ν' ἀναζητηθεῖ ἡ οὐσία τῆς δημοκρατίας. Κ' ὑπάρχει κυρίως σ' ἓνα περιοδικὸ νέων θέσις γι' αὐτὸ, γιατί ἡ δημοκρατία εἶναι ἡ πολιτεία τῶν νέων, ἡ νεανικὴ πολιτεία, ἡ αἰώνια νέα πολιτεία. Γιατὶ εἶναι δυνατὴ μόνον σὲ κοινωνίες νεανικῆς, σὲ κοινωνίες καὶ ἔχουν περάσει τὴν πρωτόγονη ἀνωριμότητα πού δὲν ἔχουν σκισθεῖ ἀπὸ τὴν παρακμὴ τῶν γηραιῶν.

Ἡ ἐλευθερία πού εἶναι ἡ οὐσία τῆς δημοκρατίας εἶναι κ' ἡ οὐσία τῆς νιότης. Γιατὶ νιότη εἶναι ἡ ἐλευθερία ἀπὸ κάθε νεκρὸ βάρος. Ἡ ἐλευθερία αὐτὴ γίνεται χτυπητὰ ἀντιληπτὴ στὴν ἐποχὴ ἐκείνη πού περνᾷ ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴ σκλαβιά στὸ φῶς,

τὸν καιρὸ τῆς χειραφέτησης, στὴν ὥραία κ' ἥρωική περίοδο πού ἡ ἐλευθερία κάνει τὴν ἔξοδὸ τῆς στὴν ψυχῇ.

Εἶναι μεγάλη ἱστορία νὰ διηγηθεῖ κανεὶς ὅλες τὶς φάσεις αὐτῆς τῆς ἐποποιίας. Ἄν ἀνατρέξει κανεὶς στὴν ἱστορία τῆς συνείδησής του μπορεῖ νὰ σημειώσει τοὺς σταθμούς. Ἡ ἐφηβότητα δὲν εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀπελευθέρωσης. Ὁ Ἐφηβος δὲν εἶναι ἀκόμη Νέος. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ ἐπαναστατικὸς πληθυσμὸς πού φουντώνει μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ σεξουαλισμοῦ στὸ παιδί, εἶναι βαθύτατα ἄσκοπος, σπάταλος, ἀλλοπρόσαλλος, ἀντιφατικὸς. Εἶναι τυφλός. Αὐτὸ ἐκφράζει καλύτερα τὴν ἀλήθεια. Ὁδηγεῖ στὴν ἐλευθερία; Βέβαια! Μόνο κι' ὅπως ὅποτε στὴν ἐλευθερία ὁδηγεῖ; Ἡ ἀπάντηση ἄς δοθεῖ ἀπ' τὴν ἀνάμνησή μας. Θυμηθεῖτε: Τὸν καιρὸ τῆς ἐφηβότητος μᾶς ἄρρεσαν οἱ φωτογραφίες, οἱ ἀκίνητες, οἱ σίγουρες, οἱ φωτογραφίες οἱ τραβηγμένες σὲ καθαρὸν καιρὸ μὲ χτυπητὲς φωτοσκιάσεις. Ὅταν ἄρχισαν νὰ μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ πίνακες προτιμούσαμε τὴ ρεαλιστικὴ νατουραλιστικὴ σχολή, τὰ καθαρὰ σχήματα. Οἱ ἀχνὲς ἀποχρώσεις μᾶς τρώμαζαν. Δὲ μπορούσαμε νὰ συλλάβουμε ἐκφραζόμενη, κινούμενη, ζῶσα τὴν παρουσία τῆς προσωπικότητος τοῦ καλλιτέχνη σὰν τὸ μόνον νόημα τοῦ πίνακα. Τότε εἶχαμε δοθεῖ μὲ φανατισμὸ στὴ λογικὴ ἀπογοήτητα καὶ τετράγωνη σπονδύλωση τῶν μεταφυσικῶν κόσμων, ὅπου τὰ πάντα διαρθρώνονται λογικὰ καὶ μὲ συνέπεια, ἀφοῦ δὲν παρεμβάλλονται τὰ λογικὰ ἀσύλληπτα στοιχεῖα πού διαγουμεύουν τὴν πραγματικότητα. Τότε τὴν πραγματικότητά τῆ βλέπαμε κακὴ, ἀμαρτωλὴ, ἀδιόρθωτη καὶ τὴ συχαινόμαστε μ' ἀποκαρδίωση ἐπειδὴ δὲν ἔστεργε νὰ μπεῖ στὰ ἱερὰ σχήματα τοῦ μυαλοῦ μας.

Τώρα γλυτώσαμε ἀπὸ τὴν πρωτόγονη ἀφέλεια, γευτήκαμε τὸν καρπὸ τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, προβληματιστήκαμε κ' ὕστερα ἀπὸ ἐποχὲς ἀγωνίας ἀρπαχτήκαμε ἀπὸ τὸ σωσίβιο. Γιατὶ στὴν ἀρχή, ὅταν πρωτογκρεμίσαμε τὸν κόσμον τῆς παιδικῆς μακαριότητος, ἀντικρύσαμε τὸ χάος. Ἐλκυστικὸ καὶ μοιραῖο! Στὸ σχολεῖο ἦμαστε ἄταχτοι, στὸ σπῆτι ἀνυπάκοοι, στοὺς συμπαίχτες μας τυραννικοί, στὰ ζῶα βασανιστές. Εἶμαστε εὐερέθιστοι, ἀλλὰ καὶ ὀκνοί. Εὐαίσθητοι, ἀλλὰ καὶ ἀνάληγοι. Ὁ καθηγητὴς πού ἤξερε νὰ σεβαστεῖ τὸ ἐφηβικὸ φιλότιμο, κατασκεύαζε ἀπ' τοὺς ἀντάρτες τοὺς σεμνοὺς. Ὁ γονιὸς πού εἶχε δεῖρει τὸν ἀλήτη, μπορούσε νὰ κάμει τὸν ἐξομολογούμενον νὰ δακρύσει. Τί θέλαμε τότε; Μυστήριον!

Τὸ χάος μᾶς κλυδώνισε ἄγρια κ' ὑποφέραμε γιὰ τὰ σταθερὰ σημεῖα. Γι' αὐτὸ κολλήσαμε στοὺς ρεαλιστικοὺς πίνακες. Γι' αὐτὸ προσηλωθήκαμε στοὺς λογικὰ ἀπογοῦντας μεταφυσικοὺς κόσμους. Γι' αὐτὸ ἀπεμπολήσαμε τὸν ἑαυτὸ μας στὴν πρώτη πολιτικὴ ὀργάνωση πού ἀνάλαβε αὐτὴ νὰ ὁδηγήσει σὲ στόχον τὴ λάβα μας πού ἔπασχε νὰ ξεσπάσει. Εἶχαμε τάχα γίνει ἐλεύθεροι, Σύντροφοι τῆς ἐφηβότητος;

Ἀργότερα νιώσαμε τὴ μαγεῖα τῆς λεπτῆς

ἀπόχρωσης. Φάνηκαν οἱ πρώτες ρωγμὲς στὴ μεταφυσικὴ πίστη μας. Καὶ νιώσαμε διὰ μέσου τῆς τὰ χίλια χρώματα, τοὺς χίλιους κελαιδισμούς, τὶς χίλιες μυρουδιές—τὴ Ζωή! Ἄνεχτήκαμε δίπλα στὴ δική μας ἰδεολογία, τὴν ἰδεολογία τοῦ ἄλλου. Παραδεχτήκαμε τὴ νομιμότητα τῆς ἀπειρησ ποικιλίας «Σχολῶν» σ' ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς. Συχωρέσαμε! οἱ ἄκαμπτοι τιμητές. Γιορτάσαμε—οἱ στεγνοὶ ἀσκητές. Ζυμωθήκαμε μὲ τὴ γῆ—οἱ αἰθεροβάμονες. Πήραμε πεποίθηση στὸν ἑαυτὸ μας, τὰ παιδιὰ τῆς ἀμφιβολίας. Δὲν ἀγωνιοῦμε γιὰ ὅ,τιδὴποτε μᾶς συμβεῖ, γιὰτὶ ξέρομε πὼς ἄρκει νὰ εἶμαστε μέσα μας σίγουροι. Δὲ νομίζομε πὼς μὲ μιὰ ἤττα χάθηκε τὸ πᾶν, γιὰτὶ δὲ φοβόμαστε πὼς ἡ ἤττα θὰ ξεσκεπάσει ρωγμὲς. Ἐλπίζομε μέχρι τὸ χεῖλος τοῦ Ἄδου. Κι' ὅταν καὶ κεῖ ἀτυχήσομε, φεύγομε νηφάλιοι γιὰτὶ ξέρομε πὼς δὲν ἔχομε προδόσει τὸν ἀνθρωπισμὸ μας. Τώρα πιά δὲν εἶμαστε φανατικοί. Εἶμαστε ἀνθρώποι! Εἶμαστε Νέοι! —Εἶμαστε τάχα σκλάβοι. Σύντροφοι τῆς νιότης;

Ὅπως ἐμεῖς εἶμαστε ἐλεύθεροι ἐπειδὴ εἶμαστε νέοι, ἔτσι κ' οἱ κοινωνίες εἶναι ἐλεύθερες ὅταν εἶναι δημοκρατικές. Οἱ ἀληθινὲς δημοκρατίες δὲ φοβήθηκαν τὶς ἤττες, γιὰτὶ οἱ ἤττες μόνον στὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα ξεσκεπάζουν ρωγμὲς. Οἱ δημοκρατίες δὲ γνωρίζουν τὴ λογοκρισία, γιὰτὶ ἡ ἐλευθερὴ κριτικὴ εἶναι τ' ὄξυγόνο τους. Οἱ δημοκρατίες δὲ ἀπαγορεύουν τὴν εἴσοδον ξένων δημοσιογράφων κ' ὑπηκόων, γιὰτὶ ἔχουν καθαρὴ τὴ συνείδησή τους. Εἶναι ἡ ζωὴ τους αὐτὰ τὰ πράγματα πού γιὰ τοὺς ὀλοκληρωτισμοὺς εἶναι διαβρωτικά.

Εἶναι χρήσιμο νὰ μάθουμε ποῖα εἶναι τὰ ἐμπειρικά γνωρίσματα τῆς Δημοκρατίας. Γιὰ μᾶς ὅμως τοὺς νέους εἶναι βασικῆς σημασίας ἡ συνείδηση πὼς Δημοκρατία εἶναι ἡ ἱκανότητα νὰ μένει μιὰ κοινωνία νέα.

ΤΑΚΗΣ ΚΑΡΤΑΛΟΣ

«Ἐνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὰ προβλήματα καὶ μάλιστα ὅλα τὰ κρισιμώτερα προβλήματα, πού ἄλλοτε μποροῦσαν νὰ λυθοῦν Ἐθνικά, ἔχουν ἀνάγκη σήμερα ἀπὸ λύσεις διεθνεῖς ἢ σωστότερα «ὑπερεθνικές».

... Μονάχα ὑπερεθνικὲς λύσεις χωροῦν στὰ σημερινὰ μεγάλα κοινωνικά, οικονομικά καὶ δημογραφικά προβλήματα».

(Ἀπὸ τὸ «Θὰ σᾶς πῶ τὴν Ἀλήθεια»

Π. Κανελλοπούλου—Κάρυστος 1940)

ΟΡΕΣΤΗ ΛΑΖΑΡΙΔΗ

Η 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1942

Ἡ 28 Ὀκτωβρίου καθιερώθηκε πιά σὰν μέρα ἐθνικῆς γιορτῆς, ἐθνικῆς χαρᾶς καὶ περηφάνειας. Τίποτε δὲν σκιάζει τὸν γαλανὸ καὶ ἐλεύθερο οὐρανὸ τῆς Ἑλλάδας μας. Ὅλα ἄσπρα καὶ μπλέ. Ὁ οὐρανός, τὰ σύννεφα, τὰ σπίτια, ἡ θάλασσα καὶ οἱ σημαῖες...

Καὶ οἱ ἄνθρωποι; Ὁ παράξενος, ὁ εὐγενῆς καὶ φιλόξενος Ἕλληνας, ὁ περιέργος ἀλλὰ εἰρηνικός; Οἱ Ἕλληνες τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς πόλης, εἶνε οἱ ἴδιοι, πού γιὰ νὰ σώσουν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μείνουν ἐλεύθεροι, ἤξεραν νὰ γίνουν ἥρωες, καὶ ν' ἀνέβουν στὸ Γολγοθᾶ τους.

Εἶνε οἱ ἴδιοι Ἕλληνες, συνεχιστὲς μιᾶς ἡρωικῆς παραδόσεως τῆς φυλῆς...

28 Ὀκτωβρίου....

Φέτος γιορτὲς καὶ χαρὲς, στὴν ἀνάμνηση τῆς ὥρας πού ἡ γρανιτένια τοῦ λαοῦ θέληση, ἄρχισε νὰ σπάει—ὄχι μόνο γι' αὐτόν, μὰ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους λαοὺς—τὰ ἀτσάλινα δεσμὰ τοῦ ἐπιδρομέα

* *

Ἦταν ἡ 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1942. Ἡ Ἀθήνα στέναζε κίτω ἀπὸ τὴ διπλὴ κατοχὴ. Ὁ οὐρανὸς βαρὺς καὶ συννεφιασμένος, καὶ στοὺς δρόμους μιὰ παραξενή σιωπὴ. Μὰ κάτι τριγύριζε, κάτι ἀόριστο πλανιότανε στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς σκλαβωμένης Ἀθήνας, Ἰταλὸς οὔτε ἕνας. Γερμανοὶ τριγύριζαν μὲ κράνη καὶ ὄπλα ρίχνοντες ἄγριες ματιὲς στὸ κόσμον πού κυκλοφοροῦσε.

Ἡ συγκέντρωση τῆς Π.Ε.Α.Ν. εἶχε ὀρισθεῖ στὸ ἄγαλμα τοῦ Κολοκοτρώνη στὶς 10 τὸ πρωί. Λίγο πρὶν, ἀπὸ τὶς γύρω παρόδους ξεκίνησαν μικρὲς διαδηλώσεις, ἐνώθησαν στὸ ἄγαλμα καὶ ἀπὸ κεῖ ὄλοι μαζί ξεκινήσαμε γιὰ τὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου. Μπροστὰ ἢ σημαῖα, μερικοὶ ἀνάπηροι στὰ χέρια, τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ε.Ν. καὶ στὸ στόμα ἕνα τραγοῦδι τὸ «Μαύρη εἶν' ἡ νύχτα στὰ βουνά».

Στὴ διασταύρωση τῆς ὁδοῦ Βουκουρεστίου καὶ Βενιζέλου διπλὲς σειρὲς ἀστφυλάκων μᾶς ἔφραζαν τὸ πέρασμα. Ἡ προδοτικὴ κυβέρνηση εἶχε διατάξει τὴν ἐλληνικὴ ἀστυνομία νὰ ἐμποδίσει τὸ πέρασμα γιὰ τὸ μνημεῖο, καὶ τὰ καλὰ παιδιὰ τῆς ἀστυνομίας... ὑπακούοντας, ὄχι μόνο δὲν ἐμπόδισαν, ἀλλὰ ἀντίθετα, πολλοὶ ἐνώθησαν μαζί μας, καὶ πιασμένοι σφιχτὰ τραβήξαμε γιὰ τὸ μνημεῖο.

Τότε ἀκριβῶς ξεχύθηκαν οἱ Ἰταλοὶ. Βγήκαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς καὶ χύθηκαν στὸ ἄσπλο πλήθος. Καβαλάρηδες μὲ μακροῦν σπαθιά, πεζικὸ μὲ τὰ φτερά, οἱ κωμικοὶ καραμπινιέροι καὶ τὰ θωρακισμένα αὐτοκίνητα. Ἀκούστηκαν οἱ πρῶτες πιστολιές, τὰ κοντάκια τῶν ὄπλων ἄρχισαν νὰ πέφτουν στὶς πλευρὲς καὶ στὰ κεφάλια καὶ ἡ ἀσφαλτοστρώσις βαφότανε στὸ

Πῶς γιόρταζαν οἱ Ἀθηναῖοι στὴν Κατοχὴ

αἶμα. Μερικοὶ ἔπεσαν... Μὰ ποῖος μποροῦσε νὰ σταματήσει τὴν ἀνθρωποθάλασσα; Καὶ σὲ λίγο ὄλος ὁ χώρος τοῦ Μνημείου εἶχε στρωθεῖ μὲ λουλούδια. Λουλούδια φτωχικά, κλωνάρια ἀπὸ τὰ γύρω δένδρα, δάφνες πού οἱ νέοι πολεμιστὲς προσφέραμε σ' ἐκείνους πού εἶχαν μείνει ἐκεῖ ἐπάνω, στὰ ψηλὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας, χαράζοντας αἰώνια κι' ἀνεξίτηλα τὰ σύνορά μας.

Κινώντας νὰ φύγουμε, πέσαμε σὲ σχεδιασμένον «μπλόκο» καὶ χωρὶς νὰ καταλάβω πῶς, βρέθηκα στριμωγμένος σ' ἕνα ἰταλικὸ στρατιωτικὸ φορηγὸ. Ἀργότερα στὸ ὑπόγειο τοῦ «Commando Piazza» κάποιος μού εἶπε καὶ σκούπισα λίγο αἶμα πού ἔτρεχε ἀπὸ τὸ κτυπημένο μου κεφάλι....

* *

Καὶ φέτος ἡ 28 Ὀκτωβρίου. Οἱ μουσικὲς, οἱ σάλπιγγες, οἱ γιορτασμοί, οἱ φωνὲς καὶ τὰ τραγοῦδια, ἴσως νὰ μὴν εἶνε τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ χαρεῖς, νὰ τραγουδήσεις, νὰ ζητωκραυγάσεις καὶ νὰ χορέψεις ἐλεύθερα κι' εὐτυχισμένα.

Ἐνα δικαίωμα ὅμως, πού τόσο ἀκριβὰ πλήρωσαν οἱ ἐλεύθεροὶ λαοί. Καὶ οἱ χαρὲς αὐτὲς καὶ τὰ τραγοῦδια δὲν εἶνε προσβολὴ στὴ μνήμη τῶν νεκρῶν μας.

Εἶνε τὸ πανηγύρι τῆς λευτεριάς, τῆς χιλιάρκιβης λευτεριάς, πού γι' αὐτὴν οἱ Ἕλληνες ἔδειξαν ὅτι ξέρουν νὰ πεθαίνουν.

Σήμερα ἂς δείξουμε ὅτι ξέρουμε καὶ νὰ ζοῦμε.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

Τὴν κοινωνία χωρὶς τάξεις, ὅπως τὴν προβλέπει ὁ Μαρξισμὸς, δὲ θὰ τὴν πραγματοποιήσουν οἱ ὕλικές βλέψεις καὶ ἀνάγκες, ἢ πικρία καὶ ἢ ἐπαναστατικὴ ἐκείνων πού δὲν ἔχουν νὰ χάσουν παρὰ τὰ δεσμὰ τους γιὰ νὰ κερδίσουν δηθὴν ἕναν κόσμον, ἀλλὰ θὰ τὴν πραγματοποιήσει ἀκριβῶς ἡ ἠθικὴ ἐλευθερία ἐκείνων πού μὲ τὴν πνευματικὴ παιδεία τους θὰ νικῶσιν μέσα τους, ἢ θὰ μειώσουν ἔστω στὸ ἐλάχιστον κάθε ὕλικὴ βλέψη καὶ κάθε ταξικὴ συνείδηση, καὶ πού κερδίζοντας ἔτσι ἀληθινὰ ἕναν κόσμον θὰ εἶναι ἀξιοὶ νὰ λύσουν καὶ τὰ δεσμὰ ὄλων τῶν ἄλλων.

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Π. Κανελλόπουλου «Ὁ Πόλεμος καὶ τὸ Μέλλον» πού κυκλοφορεῖ αὐτὲς τὶς μέρες.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΘΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

Οι επιθέσεις του Ε.Λ.Α.Σ. εναντίον των έθνικών ανταρτικών οργανώσεων άρχισαν άμέσως με την συνθηκολόγηση των Ιταλικών στρατευμάτων. Αυτά που είχαν γίνει προηγουμένως δέν ήταν παρά τó προανάκρουσμα τής τραγωδίας που άρχιζε, μετά την ήττα των Ιταλών, στα βουνά τής Ελλάδας. Όσοι βρισκόμαστε μέσ' στην Άθήνα παρακολουθούσαμε από τά μυστικά έντυπα με αύξανόμενη φρίκη τή διαμάχη. Η μάχη που άρχιζε δέν ήταν μόνο τέλος χιλιάδων παλληκαριών αλλά και μαζί τó τέλος τής συμμετοχής μας στον άγώνα των συμμάχων.

Μέσα στις άγριες εκείνες ώρες ύψωσε τή φωνή του ó ποιητής Άγγελος Σικελιανός. Σ' ένα εβδομαδιαίο περιοδικό τής εποχής εκείνης δημοσιεύτηκε ένα θαυμάσιο ποίημά του με τόν τίτλο «τό μήνυμά τής» και με περιεχόμενο τήν έντολή που έδινε ή γριά μάνα 'Ελλάδα στα παιδιά τής να πάψουνε να σφάζονται. Τó ήθος του ποιήματος, ó παλμός που τó δονούσε και ó ύψηλος ποιητικός του λόγος τó έξισωναν με τις θαυμάσιες έκκλησεις του Σολωμού για όμόνοια στον «Ύμνο τής 'Ελευθερίας» και στο τραγούδι για τόν Λόρδο Βύρωνα.

Άλλά τó σταμάτημα του έμφύλιου πολέμου δέν άρεσε καθόλου στους κομμουνιστές. Γι' αυτό και όταν διαπιστώθηκε πώς «τό μήνυμά τής» είχε τεράστια άπήχηση, άρχισε εναντίον του Άγγέλου Σικελιανού πολεμική, που τήν σκληρότητα και τήν άπρέπεια τής δέν είναι να τήν ξεχάσει κανένας ποτέ. «Ένα μυστικό κομμουνιστικό έντυπο τόν ειπε «Τурταίο των γερμανοσολιάδων», άλλο «πουλημένον», τρίτο «τσανακογλύφτη» και σέ ένα τέταρτο δημοσιεύτηκε ένα άλλο ποίημα με τόν ίδιο τίτλο «Τό μήνυμά τής», αλλά με νόημα έντελώς διαφορετικό από εκείνο που έδωσε στο ποίημά του ó Άγγελος Σικελιανός. Στο δεύτερο αυτό ποίημα ή 'Ελλάδα δέν ήταν «γριά βάρβα» καθισμένη στον ίσκιο μιάς γέρικης έλιās, αλλά νέα κοπέλλα όρθια σ' ένα ψηλό βουνό μ' ένα σπαθί στο χέρι. Τó μήνυμα τής δέν ήταν να σταματήσουν τις σφαγές τους οι 'Έλληνες, αλλά να τις κάνουν άκρως άγριότερες, σφάζοντας όλους εκείνους που δέν ήθελαν να είναι κομμουνιστές.

Λίγο πρωτίτερα είχε γίνει μιά μεγάλη συζήτηση για τó έργο του Άγγέλου Σικελιανού από τις στήλες των περιοδικών και των βιβλίων. Οι κομμουνιστές με επικεφαλής τόν Βάρναλη από τις στήλες τής «Πρωϊας» είχαν κρατήσει αύστηρότατη στάση μπροστά στο έργο του. Του είχαν πεί πώς ήταν «αντιδραστικός, άποκρυφιστικός, μυστικιστικός», και πώς «άντανακλούσε σέ κάθε του γραμμή τήν άστική τάξη που διαλυότανε». Λίγο άργότερα, στις άρχές αυτό του 1944, έγινε και μιά νέα πολεμική. Μερικοί σπουδαιοφανείς σημερινοί πατριώτες σιγοντάροντας τους κομμουνιστές και τους έαμίτες, ζήτησαν να τόν πείσουν να πάει στο βουνό για να γίνει σύμβουλος κι' αυτός τής Π.Ε.Ε.Α. Ό Άγγελος Σικελιανός άκολουθώντας τή γραμμή που είχε χαραχτεί με «τό μήνυμά τής» άρνήθηκε, και άρνήθηκε τόσο άντρικια, τόσο τίμια, τόσο πνευματικά, ώστε να προκαλέσει νέα, βιαιότερα αυτή τή φορά πολεμική.

...Και ήλθε έπειτα ή άπελευθέρωση. Ό Άγγελος Σικελιανός δέν κράτησε τήν ύψηλή ύπερκομματική και ύπερταξική σκοπιά που είχε κρατήσει τότε. Ό Άγγελος Σικελιανός δέν πήγε με τó μέρος των χιλιάδων

εκείνων νέων και γέρων που φώναζαν «Μεγάλη 'Ελλάδα». Ό Άγγελος Σικελιανός πήγε με τους κομμουνιστές. Στη συνέλευση τής «εταιρείας λογοτεχνών» μίλησε για «λαοκρατία», στο παλαιό Φάληρο μπροστά σέ συγκέντρωση έλασιτών και έαμιτών άπήγγειλε ποιήματα που δίπλα στο Βασίλη Ρώτα, τó Δεκέμβρη υπέγραψε ένα μανιφέστο εναντίον των Άγγλων για τήν ανάμιξή τους στα «έσωτερικά» τής 'Ελλάδας και από τότε και πέρα με συνεργασίες του στα «'Ελεύθερα Γράμματα», με συνεντεύξεις του στο «Ριζοσπάστη» και με πολλές άλλες έκδηλώσεις του όχι μόνο άφησε τήν παλαιά βαθύτατα ήθικη και πνευματική του στάση αλλά και έτάχτηκε με τó μέρος εκείνων που δέν θέλουνε τήν 'Ελλάδα Μεγάλη γιατί δέν τήν θέλουνε Μεγάλη οι έχθροί τής πάτρωνές τους.

Τι έγινε για να αλλάξει ήθος ó Άγγελος Σικελιανός και από 'Εθνικός ποιητής να μεταβληθεί σέ άρχηγό ενός κόμματος; Και γιατί ή σημερινή πορεία του να καταστρέφει τόσο θλιβερά ένα έργο που θά έπρεπε να άποκόρυφωθεί με τó λαμπρό εκείνο ήθος που προανάγγειλε «τό Μήνυμά τής»; Ελπώθηκα και λέγονται άκόμη πολλά. Είπαν πώς ó Άγγελος ποιητής δείλιασε—ύστερα από τήν πολεμική που τού έγινε. Δέν τó πιστεύουμε. Γιατί ó Άγγελος Σικελιανός, όπως προβάλλει μέσα από τó έργο του, πρέπει να είναι πολύ στέρεος—ó στερεότερος από τους 'Ελληνες ποιητές. Είπαν πώς ó Άγγελος Σικελιανός λάθεψε από καλή πίστη—αυτοί μάλιστα που τó είπαν θυμήθηκαν και άλλα καλόπιστα λάθη του όπως π. χ. τó υπόμνημα που είχε υποβάλει τó 1921 στον Βασίλεα Κωνσταντίνο κατηγορώντας τους δημοκρατικούς, βρίζοντας με βιαιότατες έκφράσεις τόν 'Ελευθέριο Βενιζέλο και ζητώντας να κρατηθεί όσο πιο στέρεα μπορούσε ó θεσμός τής βασιλείας. Οι ίδιοι θυμήθηκαν άκόμη πώς τήν πίστη τής δικτατορίας ó Άγγελος Σικελιανός είχε δεχτεί να ύποστηριχτεί ή Δελφική του προσπάθεια από τó καθεστώς τής Τετάρτης Αυγούστου και πώς είχε δώσει ειδικά γι' αυτόν τόν σκοπό μιά διάλεξη στον «Παρνασσό» παρόντος του ύπουργού Θ. Νικολούδη και άλλων στελεχών τής τότε Κυβέρνησης. Δέν πιστεύουμε όμως πώς ó Άγγελος Σικελιανός έκανε ένα καλόπιστο λάθος, όπως τά προηγουμένα. Γιατί αυτή τή φορά μιλάνε οι χιλιάδες νεκροί, άδικα θύματα τής λαοκρατίας, μιλάνε οι άυτονομιστές τής Μακεδονίας, μιλάνε στα σύνορα οι Σλάβοι, μιλάνε οι μάζες που πριν από λίγα χρόνια ήταν λαός—ύπέροχος σέ ήθος και σέ έλευθερία ψυχής.

Τι συμβαίνει λοιπόν με τόν Άγγελο Σικελιανό; Γιατί τó έθος να χάνει βαθμιαία τόν ήγέτη του, γιατί οι νέοι που θέλουνε μεγάλη τήν 'Ελλάδα να βλέπουνε πώς λείπει από τó πλευρό τους ó Βαλαωρίτης και ó Σολωμός, γιατί ó Ποιητής κινδυνεύει να έξελιχθεί σιγά-σιγά σέ επικίνδυνο πολιτικάντη; Όσοι είχαν αγαπήσει και αγαπούν τόν ποιητή του «'Αλαφροσκιαωτου» δέν τόν αναγνωρίζουν σήμερα καθόλου στα ποιήματα και στις συνεντεύξεις που δίνει στο «Ριζοσπάστη». Και όμως ήθελαν τόσο πολύ να πιστεύουν πώς και άν άκόμη όλα διαλύονταν, ó μόνος που δέν έπρεπε να διαλυθεί ήταν ó ποιητής που είχε τή δύναμη να βλέπει—και να βλέπει με θεία καθαρότητα τήν 'Ιδέα τής 'Ελλάδας....

BIBΛΙΟΦΙΛΟΣ

ΜΕ ΤΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΕΛ - Α Λ Α Μ Ε Ϊ Ν

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Στα τέλη 'Ιουνίου του 1942, ο Ρόμμελ έφτασε απόξω από την 'Αλεξάνδρεια. Οι πρώτες πέντε μέρες του 'Ιουλίου ήταν οι πιό δραματικές. Οι Γερμανοί έδήλωναν ότι ή μάχη της Αιγύπτου είχε λήξει κι' ότι από στιγμή σέ στιγμή θάμπαιναν στην 'Αλεξάνδρεια. Τότε, για πρώτη φορά, έκουσε ή παγκόσμια Ιστορία και συγκράτησε στη μνήμη της για πάντα τ' όνομα «'Ελ - 'Αλαμείν». Στις 2 'Ιουλίου ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος απέυθύνθηκε από τó ραδιοφωνικό σταθμό του Καΐρου στόν 'Ελληνικό Λαό και μέ τόνο βεβαιότητας επανάλαβε τά λόγια του στρατηγού "Οκινλεκ:

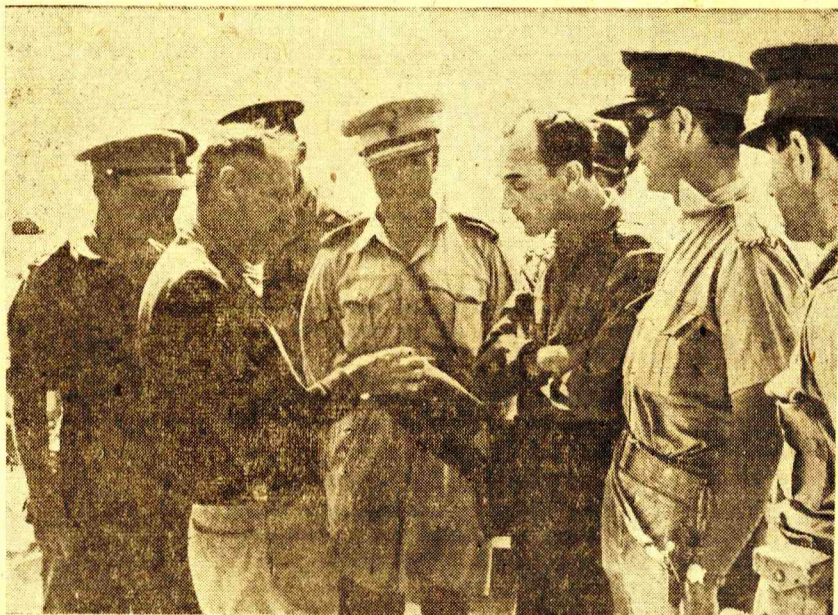
«'Η μάχη δέν έληξε άκόμα. Δέν θά λήξει προτου νικήσουμε τόν έχθρό. Και θά τόν νικήσουμε».

Στις 28. 'Ιουλίου ξαναμίλησε ο Παν. Κανελλόπουλος και ειπε:

«Σάς μίλησα από τó ραδιόφωνο τουτο στις 2 'Ιουλιόν. 'Η ήμέρα εκείνη ήταν μιá από τις δυσκολώτερες στην Ιστορία του μεγάλου αύτου πολέμου. 'Ο έχθρος ένόμιζε ότι ή μάχη της Αιγύπτου είχε λήξει. 'Εμείς αντίθετα πιστεύαμε . . . ότι δέν είχε λήξει. 'Η μάχη της Αιγύπτου θά καταλάβει στην Ιστορία τών πολέμων, αλλά και στην ήθική Ιστορία του κόσμου μιάν από τις λαμπρότερες σελίδες 'Η άμμος της έρήμου ξέρει κι' αύτη νά συγκρατεί αιώνια ό,τι χαράζεται επάνω της. Και χαράχθηκαν επάνω της τις τελευταίες έβδομάδες γεγονότα που ή σημασία τους είναι τερóστια. 'Η μάχη βέβαια εξακολουθει και οι ώρες δέν έπαψαν νά είναι κρίσιμες. 'Οσοόσο, την πρώτη φάση της μάχης δέν την κέρδισε ο έχθρός. Τό 'Αλαμείν εν' ένας μεγάλος σταθμός στην Ιστορία. 'Ενα άνέκφραστο άπειρο είναι και ή περιοχή του 'Αλαμείν, όπως και κάθε έρημος. 'Εκεί όμως, στο 'Αλαμείν, έγινε ένα θαύμα. 'Η έρημος πήρε έκφραση. 'Η άδηλη και άνέκφραστη έκταση έγινε σταθμός Ιστορικός. . . »

Ναί, τόν Αύγουστο κιόλας είχε γίνει τó 'Αλαμείν σταθμός Ιστορικός. 'Η πρώτη μεγάλη μάχη ήταν εκείνη που δόθηκε για νά σταματήσει ο Ρόμμελ. Πρόκειται για ένα κατόρθωμα άσύλληπτο.

Στα τέλη Αύγουστου μετακινήθηκε από τη Συρία

Στό κέντρον της φωτογραφίας και έξ άριστερων προς τά δεξιά: 'Ο στρατάρχης Μονγκόμερυ (άντιστράτηγος τότε, και διοικητής της 8ης Στρατιάς), ο διοικητής της Πρώτης 'Ελληνικής Ταξιαρχίας συνταγματάρχης Πανουσσίας Κατσώτας και ο 'Αντιπρόεδρος της 'Ελληνικής Κυβερνήσεως και 'Υπουργός της 'Εθνικής 'Αμύνης Παναγιώτης Κανελλόπουλος, στις 13 Σεπτεμβρίου του 1942, στο μέτωπο του 'Αλαμείν. 'Ο Μονγκόμερυ κρατάει στα χέρια τó στρατιωτικό κάλυμμα της κεφαλής του, κοιτάζοντας τó έλληνικό έθνόσημο που ζήτησε και του τóραψαν πλάϊ στο βρετανικό.

και πήγε στη Δυτική 'Ερημο ή Πρώτη 'Ελληνική Ταξιαρχία. Πήρε θέση στο κέντρο του μετώπου. Στις 16 Σεπτεμβρίου ο Παν. Κανελλόπουλος διατύπωσε σέ μιάν 'Ημερήσια Διαταγή του τις φράσεις:

«Στις 11 Σεπτεμβρίου στήθηκαν επάνω από κορμιá 'Ελλήνων οι πρώτοι ξύλινοι σταυροί στα βάθη της έρήμου, 'Εθεώρησα χρέος μου νέ σταθώ σέ στάση προσοχής και ν' αποκαλυφθώ έμπρός τους έν όνόματι τών 'Ενόπλων 'Ελληνικών Δυνάμεων και όλοκληρου του 'Ελληνικού Λαού. Ξέρω καλά ότι παρόντες μαζί μου την ώρα εκείνη ήταν όλοι οι 'Ελληνες που υπάρχουν στον κόσμο».

Δυό όλόκληρους μήνες πριν από τή μεγάλη επίθεση της 'Ογδός Στρατιάς, ή Πρώτη Ταξιαρχία μας ως όργανικό τμήμα της έκανε τις πιό άποδοτικές και πιό γενναίες αναγνωρίσεις. Μέσα τους άμμοθύελλες τά 'Ελληνόπουλα—κι' ανάμεσά τους πολλά άδέρφια μας του Αιγυπτιώτη 'Ελληνισμού—πολέμησαν μέ τόν ίδιο ήρωισμό που είχαν δείξει στα χιόνια και τις λάσπες της 'Αλβανίας. Στις 23 'Οκτωβρίου δόθηκε από τούς

στρατηγούς 'Αλεξάντερ και Μονγκόμερυ ή διαταγή για τή μεγάλη επίθεση. 'Η Ταξιαρχία χύμηξε πάνω στον έχθρό. Στις 4 'Οκτωβρίου άρχισε ή Ιστορική υποχώρηση του Ρόμελ. 'Η μάχη είχε κερδηθεί. 'Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος είχε κριθεί. Τό 'Αλαμείν πού τόν 'Ιούλιο είχε γίνει ό μεγάλος φραγμός, τόν 'Οκτώβριο έγινε τό ένδοξο όρητήριο.

Στις 23 Νοεμβρίου ό Παν. Κανελλόπουλος με μιάν 'Ημερήσια Διαταγή του εξέφρασε «τήν πιό βαθεία ευαρέσκειά του στον Διοικητή, στο 'Επιτελείο, στους διοικητάς των τμημάτων, σ' όλους τούς αξιωματικούς και όπλίτες τής Ι 'Ελληνικής Ταξιαρχίας». 'Η Διαταγή τέλειωνε με τίς φράσεις:

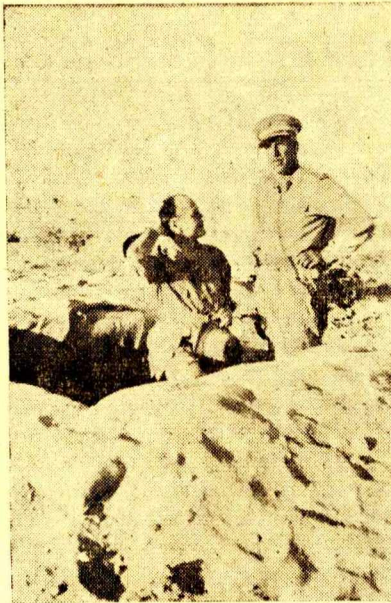
«Στήν 'άτομική ζωή και σταδιοδρομία σας δεν θά υπάρχει τίτλος ωραιότερος από τόν τίτλοτδν άκόλουθο πού θά δικαιούται ό καθένας ως τό τέλος τής ζωής του νά προβάλλει: —Τό φθινόπωρο του 1942 υπηρέτησα στην 8η Βρετανική Στρατιά».

Στή μεγάλη νίκη του 'Αλαμείν δεν συνέβαλε μόνον ή Πρώτη Ταξιαρχία μας. Συνέβαλε και τό ύπέροχο Ναυτικό μας πού δούλευε άδιάκοπα στη Μεσόγειο, συνέβαλε ή θαυμαστή 'Αεροπορία μας πού στις 28 'Οκτωβρίου έκανε και μιá φαντασμαγορική εμφάνιση στο πεδίο τής μάχης του 'Αλαμείν, συνέβαλαν τέλος και οι οργανώσεις Πληροφοριών στην ύπόδουλη 'Ελλάδα πού έκαμαν φοβερή ζημιá στο Ρόμελ.

Οί μεγάλοι και ένδοξοι ήγέτες τής Νίκης άπευθύναν στον Παναγιώτη Κανελλόπουλο τά εξής λόγια:

Στρατάρχησ 'Αλεξάντερ άρχηγός των Δυνάμεων Μέσης 'Ανατολής: «Στή μεγάλη νίκη τής 8ης Στρατιάσ ή 'Ελληνική Ταξιαρχία έπαιξε έναν άξιο ρόλο, και άναδείχθηκε πέρα για πέρα αντίáxia τής έξαιρετικής μαχητικής φήμης τής».

Στρατάρχησ Μόνγκόμερυ (διοικητής τής 'Ογδός Στρατιάσ): «Είμαι υπερήφανος πού έχω στο στρατό μου στρατιώτες "Έλληνες. Στή μάχη έδρασαν θαυμάσια».

Σεπτέμβριος του 1942. Πρώτη γραμμή του μετώπου του 'Αλαμείν. Κεντρικός τομεύς. Τό άμπρι δπου ό σταθμός διοικήσεως τής Πρώτης 'Ελληνικής Ταξιαρχίας. Καθιστός ό Παναγιώτης Κανελλόπουλος και όρθός ό Ταξιαρχος Κατσώτας.

Σεπτέμβριος του 1942. Πρώτη γραμμή του μετώπου του 'Αλαμείν. Κεντρικός τομεύς. 'Ο ύπουργός τής 'Εθνικής 'Αμύνης Παν. Κανελλόπουλος (στο μέσον άσκεπής), δεξιά ό Ταξιαρχος Κατσώτας, και άριστερά ό επιτελάρχης τής Ταξιαρχίας συνταγματάρχης του πυροβολικού Λάϊος, και τ' άλλα μέλη του 'Επιτελείου τής Ταξιαρχίας.

Στρατηγός Τέντερ (άρχηγός τής 'Αεροπορίας Μέσης 'Ανατολής): «Είμαστε άληθινά εύτυχείς πού ή Βασιλική 'Ελληνική 'Αεροπορία ήταν σε θέση νά λάβει μέρος στις επιχειρήσεις. Τό καθήκον της τό εξέτέλεσε με μεγάλη γενναϊότητα. Χαιρόμαστε και ύπερηφανευόμαστε πού τήν έχουμε μαζί μας».

'Αντιστράτηγος Κόγκαμ (ύπαρχηγός τής 'Αεροπορίας Δυτικής 'Ερήμου): «'Η 'Ελληνική 'Αεροπορία έδρασε θαυμάσια και τής ζοτειλα σήμερα ένα σχετικό μήνυμα. Φαντάζομαι ότι περισσότερο από καθετί άλλο, στους "Έλληνες άεροπόρους" θ' άρεσε ή έπιχείρηση πού έπραγματοποίησαν στις 28.10.42. Τό θεωρούμε τιμή μας, και είμαστε ένθουσιασμένοι, πού βρεθήκαμε μαζί τους συνάδελφοι έν δπλοις στη μεγάλη νίκη».

Νάύαρχος Χάργουντ ('Αρχηγός του Στόλου τής Μεσογείου): «'Οφείλουμε πάρα πολλά στην άφοιωμένη συνεργασία και στις δραστήριες υπηρεσίες του Βασιλικού 'Ελληνικού Ναυτικού, και μαζί του προσδοκούμε νά ρθει ή μέρα πού ό έχθρος θά έχει όριστικά έκδιωχθεί από τή Μεσόγειο, και τά πλοία σας θά έπιστρέψουν θριαμβευτικά στη γενναία σας χώρα».

Στρατηγός Μπρέρετον ('Αρχηγός τής 'Αεροπορίας των 'Ηνωμένων Πολιτειών στη Μέση 'Ανατολή): «'Ολοι οι Σύμμαχοι μαζί έπραγματοποιήσαμε στον άέρα και στην ξηρά μιá μεγάλη νίκη.

Στήν πραγματοποίηση της συνέβαλαν έξαιρετικά τά κατορθώματα τής Βασιλικής 'Ελληνικής 'Αεροπορίας και τής 'Ελληνικής Ταξιαρχίας στη Δυτική 'Ερημο. Τά ειλικρινή συγχαρητήριά μου πρds τήν 'Εξοχότητά σας τά έπεκτείνω και σ' όλους τούς "Έλληνες πού έμπνεόμενοι από τόν ίδιο παγκόσμιο σκοπό πολεμούν τόν κοινό έχθρό».

Οί γενεές πού έρχονται θά στρέφουν πάντοτε τά μάτια τους πρds τό τοπίο εκείνο τής έρήμου πού ονομάζεται "Έλ·'Αλαμείν. Και θά άνακαλύπτουν κ' εκεί, όπως παντού, τήν 'Ελλάδα.

ΚΩΣΤΑ Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

ΜΕΤΑΛΛΙΝΗ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ

Τώρα που ο πόλεμος τέλειωσε, ένα από τα πρώτα προβλήματα που παρουσιάστηκε σε κάθε κράτος, ήταν και το πρόβλημα της στεγασίας. Σε μās που είχαμε την εξαιρετική άτυχία να δοκιμάσουμε τις εφαρμογές της «νέας τάξεως» πραγμάτων, πιδ έντονες, τδ πρόβλημα της στεγασίας προβάλλει πελώριο μπροστά μας, και εμποδίζει με τόν ὄγκο του, ριγμένο πάνω στο δρόμο της παραγωγής, κάθε κίνηση που γίνεται για την επιστροφή μας στην προπολεμική ζωή.

Από τδ ένα μέρος έχουμε την πραγματικότητα, που φωνάζει για την άμεση στέγαση, ὄλων εκείνων που έχασαν τδ σπίτι τους είτε από βομβαρδισμό, είτε από ξέσπασμα της θηραδίας τών κατακτητῶν. Από τδ άλλο, την τεράστια δαπάνη κατασκευής, και τόν χρόνο, που δέ μās επιτρέπουν να δώσουμε σ' ὄλους αὐτούς ἀμέσως στέγη. Πρέπει να δηολογήσετε ὅτι δέν είναι και τόσο εύκολο πράγμα να γεφυρώσετε τὰ δύο αὐτὰ μέρη. Και ὁμως ΠΡΕΠΕΙ να βρεθεῖ μία λύση που να ενώνει και τὰ δύο αὐτὰ μέρη, γιατί ἀλλοίμονο Πάνω ἀπὸ 100.000 οἰκογένειες, κινδυνεύουν, να περάσουν τόν ἐρχόμενο χειμῶνα, χωρίς νάχουν κάπου να πάνε για να ζεστάνουν τὰ παιγωμένα κορμιά τούς και να φάνε ἕνα ζεστό φαί. Και ὁ χειμῶνας στήν ὑπαιθρο είναι βαρῦς. Δέν ἀστειεύεται. Χωρίς στέγη και χωρίς ἐπομένως θέρμανση και ξεκούραση, δέν είναι δυνατόν ὁ ἀγρότης και ὁ χωριάτης να ἀποδώσουν στήν ὀλότητα παρὰ μόνο ἕνα μικρὸ μέρος της ἐνεργείας τους. Και ὁ ἀντίχτυπος αὐτοῦ θὰ εἶναι φοβερός για τήν ἐθνική μας οἰκονομία τόσο που να μὴν χρειάζονται ἐξηγήσεις. Χρειάζεται λοιπὸν στέγη. Ὅμως ἡ ψυχή σάν χειμωνιάτικη νύχτα πραγματικότητα, που δέ γνωρίζει ἀπὸ αἰσθήματα, ἔχει τις ἀντιρροήσεις της. Και να ποιὲς είναι :

Από μιά πρόχειρη στατιστική που ἔχει γίνει για ὄλη τήν Ἑλλάδα, βρέθηκε πὼς ἕνα 23 ο)ο τῶν σπιτιῶν ἔχουν καταστραφεῖ. Και συγκεκριμένα ἀπὸ τις 1 400.000 οἰκοδομές, οἱ 400.000 ἔχουν «ὄλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει» καταστραφεῖ, για να ξαναγίνουν ὄπως ἦσαν χρειάζονται περὶ τὰ 60 δισεκατομμύρια προπολεμικὲς δραχμές. Ποσὸ, βέβαια, τεράστιο. Ἄλλὰ και ὁ χρόνος ἀποπερατώσεως μεγάλος. Ἄν δεχτοῦμε πὼς κάθε χρόνο μπορούν να γίνουν 10.000 οἰκοδομές, φτάνουμε στο συμπέρασμα πὼς θέλουμε 40 ὄλόκληρα χρόνια για τὰ 400.000 σπίτια. Ἐπειδὴ ὁμως δέ θὰναι ὄλα καταστραμένα, και ἐπειδὴ δέν ὑπάρχουν πλήρεις ἐκθέσεις για τις ζημιές, μπορούμε να ποῦμε ὅτι για να ξαναγίνουμε ὄπως εἶμαστε ὄταν ξεκινήσαμε για τόν πόλεμο, θέλουμε ἐντατικής οἰκοδομικής δουλειᾶς περισσότερα ἀπὸ 10 χρόνια και λιγότερα ἀπὸ 20.

Τὸ Κράτος, για τὴν καλύτερη ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, τὸ χώρισε σε δύο μέρη. Στὸ ἕνα ἔ-

βαλε τήν πρόχειρη ἀνοικοδόμηση, και ὄρισε για ἐκτελεστή τήν Ἄγροτική Τράπεζα. Στὸ ἄλλο, τήν μόνιμη, και ὄρισε τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων. Για τόν τελευταῖο σκοπὸ θὰ σταλοῦν σ' ὄλα τὰ μέρη της Ἑλλάδος που καταστράφηκαν, μηχανικοί οἱ ὄποιοι θὰ καταγράψουν λεπτομερέστατα τις ζημιές, για να μπορούσαν να κάνουν ἀκριβῆ ὄπολογισμό τῶν ὄλικῶν και τοῦ χρόνου που ἀπαιτοῦνται για τήν ἀνοικοδόμηση.

Ὅστόσο, ὄπως εἶδαμε πιδ πρὶν, με μεγάλη ἐπιείκεια δεχτήκαμε πὼς μιά πλήρης στέγαση θὰ γίνει μέσα σε 10 τουλάχιστον χρόνια. Ὅμως σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα τί θὰ κάνουμε; Πὼς θὰ τὰ βολέψουμε; Μήπως ἡ πρόχειρη στέγαση, ποῦχει ἀναλάβει ἡ Ἄγροτική Τράπεζα, θὰ μπορούσε να μās φέρει πιο γρήγορα στο ποθητὸ ἀποτέλεσμα; Ἄς τὸ δοῦμε κι' αὐτὸ. Και πρῶτα-πρῶτα, ἂν κυττάξουμε πάλι τις στατιστικές, θὰ δοῦμε πὼς χρειαζόμαστε περὶ τὰ 4 ἑκατομμύρια κυβικά μέτρα ξυλείας, Ἄν δεχτοῦμε πὼς θὰ τὰ μοιράσουμε σε 10 χρόνια, χρειαζόμαστε περὶ τις 400 χιλιάδες κυβ. μέτρα ξυλείας κάθε χρόνο. Για φέτος ζήτησαν ἀπὸ τόν UNRRA να φέρει περὶ τις 200 χιλιάδες. Κι' αὐτὴ είναι ζήτημα ἂν μέχρι τέλος τοῦ χειμῶνα κατορθώσει να τήν φέρει. Και ὁ λόγος είναι φυσικός. Τὰ περισσότερα κράτη ποῦχαν ξυλεία ἢ τήν χρησιμοποιοῦν για τόν ἑαυτό τους, ἢ τὴ στέλνουν σε γειτονικές τους χῶρες ποῦναι κι' αὐτὲς καταστραμμένες. Παράδειγμα τὰ Σκανδιναυικά κράτη που προμηθεῦουν τήν Ἄγγλία, τὴ Γαλλία και τὴ Ρωσία, Βέβαια θὰ μπορούσαμε ἕνα μέρος της ξυλείας να προμηθευτοῦμε ἀπὸ τὰ δάση μας. Τὸ δυστύχημα ὁμως εἶναι, πὼς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἡ ἄγρια ὄλοτομία που γίνηκε στήν 4χρονη σκλαβία μας, και ἀπὸ τὸ ἄλλο οἱ συστηματικοὶ ἐμπρησμοί, εἶχαν ἀποτέλεσμα να μείνουν φαλακρὰ σχεδὸν ὄλα τὰ δασοφόρα βουνά μας. Ἐτσι αὐτὴ ἡ λύση ἀποκλείεται. Μένει ἡ πρώτη, ἢ ὄποια ὁμως θ' ἀργήσει να δώσει ἀποτελέσματα. Στὸ μεταξὺ ὁμως ἔμεῖς βιαζόμαστε. Λοιπὸν; Τί θὰ γίνει; Θὰ περιμένουν οἱ χωρικοί μας τόνσον καιρὸ; Ὅχι βέβαια. Αὐτὸ οὔτε σάν σκέψη δέν περνᾶ ἀπὸ τὸ μυαλὸ κανενὸς· πολὺ περισσότερο δέ μπορεί να γίνει πραγματικότητας. Δέν μένει παρὰ να ἐλαττώσουμε τήν ξυλεία και να τήν ἀντικαταστήσουμε με ἄλλα ὄλικά, που ἔχουμε στὸν τόπο μας. Πάλι ὁμως πλήρης ἀντικατάσταση της ξυλείας π χ. που θὰ χρειαστεῖ για τοίχους, με τοιχοποιία, δέν συμφέρει, γιατί ἀργεῖ να κατασκευαστεῖ κι' ἔμεῖς, ὄπως εἶπαμε, βιαζόμαστε. Ὅμως, παρ' ὄλα ταῦτα, ὑπάρχει μιά λύση, μπορεί να πεῖ κανένας, ἰδανική. Μιά λύση ἢ ὄποια εἶναι γρήγορη, στερεή, και ἀξίζει ὄσο περίπου και οἱ ξύλινες πρόχειρες κατασκευές. Και μιά τέτοια λύση είναι ἡ μετάλλινη, ἀπὸ ἀλουμίνιο, ἀνοικοδόμηση. Και να πὼς θὰ γίνει αὐτὸ.

Είναι γνωστό πώς στην 'Αγγλία θά κατασκευαστούν ολόκληρες κατοικίες από 2 ως τρία δωμάτια, κουζίνα, λουτρό, από αλουμίνιο. Οι κατοικίες αυτές κατασκευάζονται από έτοιμα κομμάτια, πού βιδώνονται μεταξύ τους. Έτσι στήνεται ένα τέτοιο σπίτι μέσα σε λίγες ώρες. Βέβαια σε μās δεν μπορεί να γίνει μια τέτοια κατοικία, για τόν απλούστατο λόγο ότι δε διαθέτουμε δική μας βιομηχανία παραγωγής αλουμινίου. Νάρθει ή ύλη απ' έξω, θά'ναι λίγο δύσκολο, αν όχι ακατόρθωτο, γιατί οι Έγγλέζικες βιομηχανίες μια και θά'ναι τόσο φορτωμένες με τις δικές τους κατασκευές, δεν θά τούς περισσεύει να στείλουν έξω τόσες μεγάλες ποσότητες αλουμινίου. Θά μπορούν όμως ασφαλώς να μās στείλουν ένα ποσοστό τής παραγωγής τους. Οπότε αυτό μās είναι αρκετό. Βέβαια όσα θά προτείνουμε πιο κάτω, δεν είναι δυνατό να λυθούν, με τήν ιδιωτική πρωτοβουλία. Χρειάζεται τó κράτος να νοιώσει, τήν ευθύνη και τήν ύποχρέωση πού έχει απέναντι τών αστέγων για να έλθει σε συνεννόηση με τήν 'Αγγλική κυβέρνηση. Κατόπιν λοιπόν αὐτῆς τῆς εἰσαγωγῆς, ἡ λύση πού προτείνουμε σε γενικές βέβαια γραμμές—γιατί ἡ ὅλη ἀνάπτυξη, θ' ἀπαιτοῦσε σειρά ἀρθρῶν, και γιατί θά μπαίναμε και σε τεχνικές λεπτομέρειες, οἱ ὁποῖες δεν ἔχουν τή θέση τους ἐδῶ, εἶναι τούτη:

Θά χρησιμοποήσουμε σπίτια, πού θά'χουν για τοίχους αλουμινένια ἐλάσματα, και για στέγη ξευκτά πού θά'ναι κ' αὐτά ἀπό αλουμίνιο. Πάνω σ' αὐτά θά στηριχθοῦν ξύλινα καντρόνια, πάνω στα ὁποῖα θά στρώσουμε λαμαρίνες ἢ πισσόχαρτα, ἀναλόγως τοῦ τί θά διαθέτουμε. Μ' αὐτόν τόν τρόπο ἐλαττώνουμε στο ἐλάχιστο δυνατό τήν ἀπαιτούμενη ξυλεία. Συγχρόνως ὅμως ἔχουμε και ἕνα σπίτι πού θά στηθεῖ σε διάστημα ὀλίγων ὥρων. Όλα αὐτά ὅμως ὑπό τήν προϋπόθεση πώς θά γίνει μια προεργασία πάνω σε τοῦτα τ' ἀχνάρια. Καί ἄς δοῦμε πώς πρόκειται να ἀνοικοδομηθεῖ, σάν παραδειγμα, ἕξ ὀλοκλήρου ἕνα χωριό μέσα σε μια μέρα! Ἡ ὅλη ἐργασία θά διαιρεθεῖ σε τέσσερα μέρη. Τό πρῶτο θά περιλαμβάνει τήν ἀφιξη τών μηχανικῶν με τó βοηθητικό προσωπικό, πού θ' ἀρχίσει ἀμέσως τή χάραξη τοῦ νέου χωριοῦ μέσα στα πλαίσια τῆς πολεοδομίας. Θάταν αὐτόχρονα ἐγκληματικό να ξαναχίσαμε πάνω στα καλούπια τοῦ παλαιοῦ χωριοῦ. Ἡ χάραξη τοῦ νέου χωριοῦ θά πρέπει να γίνει κάτω ἀπό μια νομοθεσία, ἡ ὁποία θά κανονίζει με τρόπο σαφῆ, και ἀποκλείοντα ἄσκοπα δικαστικά τρεξίματα, τόν τρόπο τῆς ἀποζημιώσεως τών διαφόρων οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα θά χρειαστεῖ να πάρει ἀπό τούς διαφόρους δικαιούχους τó δημόσιο, για να κάμει τούς νέους δρόμους, τις πλατεῖες κλπ. Συγχρόνως οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ—οἱ ὁποῖοι φυσικά και θά ἐπιστρατευθοῦν—θά μεταφέρουν σε κάθε οἰκόπεδο πού πρόκειται να χτισθεῖ τó σπίτι, ἀνάλογη ποσότητα πέτρας, ἄμμου (σεμισίας ἢ νταμαρίσις ἢ, ἐν ἀνάγκη, χώματος κοκκινισμένου) και ἀσβέστη. Ἀσβέστης γίνεται εὔκολα με

πρόχειρα ἀσβεστοκάμνα, πού ἀνάβουν με φρύγανα, θάμνους, και κλαδιά. Έτσι τελειώνει τó πρῶτο μέρος. Τό δεύτερο θ' ἀρχίσει με τó σκάψιμο τών θεμελιῶν, τὰ γέμισμά τους με λιθοδομή, και τή συνέχισή τους μέχρι 50 ἑκατοστά πάνω ἀπό τó χῶμα. Ὁ χρόνος τῆς ὅλης αὐτῆς προεργασίας δεν μπορεί φυσικά να καθορισθεῖ, γιατί ἐξαρτᾶται ἀπό τις τοπικές συνθήκες. Πάντως τó μήκος του μās εἶναι ἀδιάφορο. Γιατί τίποτα δεν ἐμποδίζει ἡ πάρα πάνω προεργασία να γίνεται συγχρόνως σε ἀρκετά χωριά μιās και τῆς αὐτῆς περιφέρειας. Τό τρίτο μέρος θά περιλάβει τήν ἀφιξη τών ἐτοιμῶν αλουμινένιων τοίχων και σκελετοῦ τῆς στέγης τών παραθύρων, τῆς πόρτας κλπ. Όλα αὐτά θά μοιρασθοῦν μαζί με τὰ μέσα συνδέσεώς τους ἐμπρός ἀπό κάθε σπίτι. Τό τέταρτο και τó τελευταῖο μέρος θά ἀρχίσει με τó στήσιμο τοῦ σπιτιοῦ ἀπό εἰδικευμένους ἐργάτες, πού θά τοῖς βοηθοῦν οἱ χωρικοί. Μ' αὐτόν τόν τρόπο, αν ὑπάρχουν πολλά τέτοια συνεργεῖα, μπορούν συγχρόνως σε μια μέρα να ξαναχιστοῦν πολλά χωριά μιās περιφέρειας. Γιατί, ὅπως εἴπαμε, ὁ χρόνος τῆς προεργασίας δε λογαριάζεται, μια και εἶναι δυνατό να γίνει χωρίς τήν παρουσία τοῦ εἰδικευμένου τελευταίου συνεργεῖου. Τό συνεργεῖο τοῦτο, μόλις τελειώσῃ τó ἔργο του σ' ἕνα χωριό, θά μεταφερθεῖ σε δεύτερο γειτονικό, ὅπου θά'χουν προηγηθεῖ τὰ 3 μέρη τῆς προεργασίας, για να κάμει τó τέταρτο. Μετά σε ἄλλο, και σε ἀνυπολόγιστα μικρό χρονικό διάστημα, θά ἀνοικοδομηθεῖ κατὰ τόν ἴδιο τρόπο ολόκληρη ἐπαρχία, ἐν συνεχείᾳ νομός και σ' ἕνα χρόνο πιστεύουμε πώς θά'χουν βρεῖ στέγη ὅλοι ὅσοι ἔχουν ἀνάγκη ἀπ' αὐτήν. Καί αὐτό, τῆ στιγμή πού για τήν πρόχειρη ἀνοικοδόμηση χρειάζόμαστε 5—6 χροῖνα και για τήν μόνιμη 10.

Αὐτή ἡ λύση πού προτεῖνουμε ἔχει τὰ πλεονεκτήματα τῆς μόνιμης στέγασης και δεν ἔχει τὰ μειονεκτήματα τῆς πρόχειρης. Έχει ὅμως κ' αὐτή—δεν ἦταν δυνατό να γίνει ἄλλοῶς με τις προϋποθέσεις πού ξεκινήσαμε—ἕνα ἐπιφανειακό μειονέκτημα. Καί αὐτό εἶναι τοῦτο: Για νά'χουμε γρήγορη στέγη και φτηνή, δεχόμαστε πώς μ' αὐτό τόν τρόπο πού περιγράψαμε κάθε οἰκογένεια, θά πάρει για στέγη ἕνα μόνο τέτοιο δωμάτιο. Για τούς βοηθητικούς χώρους, κουζίνα και ἀποχωρητήριο, θά πρέπει πρόχειρα οἱ ἴδιοι οἱ χωριάτες να τούς κάμουν μόνοι τους με τὰ μέσα πού διαθέτουν. Στήν ἀνάγκη ἄς γίνουν και ἀπό πλῆθρες. Ἀργότερα σιγά-σιγά τούς δίνουν τή μόνιμη μορφή τους. Βέβαια αὐτός ὁ συγχρωτισμός πολλῶν ἀτόμων μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, δεν εἶναι ὑγιεινός. Πάντως θά ζοῦν καλλίτερα μέσα σ' αὐτό, παρά αν ἦσαν μέσα σε χαλασμένα ἢ γκρεμισμένα σπίτια, ὅπου ὁ ἀέρας, τó κρῦο, και ἡ βροχή, θά τούς ἔκαναν τή ζωῆ τυραννική. Γι' αὐτό προφανῶς δεν μπορεί να γίνει σύγκριση. Έννοεῖται ὅπου ὑπάρχουν εἰδικοί λόγοι, ὅπως σχολεῖα, δημοτικά καταστήματα κλπ., εἶναι δυνατόν να γίνουν 2 και 3 δωμάτια.

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΑ

Ο κ. Ίωαννίδης εισηγήθηκε στο 7ο συνέδριο του κόμματός του το νέο καταστατικό του Κ.Κ.Ε.

Ο κομμουνιστής ηγέτης μας αποκαλύπτει τις πραγματικές προθέσεις του κόμματος του κ. Ζαχαριάδη με τὰ λίγα λόγια πουπε. Παραθέτουμε μερικές απ' τις ἀλληλοσυγκρουόμενες φράσεις του: «...Απαιτείται προσαρμογή στις νέες συνθήκες» «Ο τελικός σκοπός όμως παραμένει ἀναλλοίωτος» «...Είναι ὁ ἴδιος πού καθορίστηκε στήν 6η ὀλομέλεια» «Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι πατριωτικό-Ἐθνικό Κόμμα» «...Δὲν ξεχνάει ὅμως τὸ διεθνιστικό του χαρακτήρα».

Ἀφοῦ λοιπὸν σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. παραμένει ἐκεῖνος πού καθορίστηκε στήν 6η ὀλομέλεια δηλ. ἡ βαλκανική Σλαυική ὁμοσπονδία, ἡ Δικτατορία τοῦ Κ.Κ. κλπ. πὼς μπορεῖ νὰ μιλάει ὁ κ. Ίωαννίδης γιὰ «πατριωτικούς-Ἐθνικούς» σκοπούς; πὼς μπορεῖ νὰ μιλάει γιὰ Ἑλληνική πατρίδα;

ΤΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ

Ο Ριζοσπάστης μιλάει γιὰ ἀλήτες καὶ γιὰ δοσίλογους καὶ ὁ τύπος τῆς ἄκρας δεξιᾶς γιὰ «δολοφόνους καὶ γιὰ Βουλγάρους». Ο ριζὸς δίνει τὴν εἰκόνα τοῦ ἀπαγορευμένου συλλαλητηρίου τῆς 12ης Ὀκτωβρίου κ' ἡ δεξιὰ τὸ σκίτσο τῆς συγκέντρωσης τοῦ Σταδίου γιὰ τὸ γιορτασμὸ τῶν τεσσάρων χρόνων δράσης τοῦ Ε.Α.Μ.

Ἀλλοίμονο ἂν οἱ νέοι, πού με τὴν καθοδήγηση ἔσω καὶ τῆς Χ—ΕΜΕ, κατεβῆκανε στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας στὶς 12 Ὀκτωβρίου, νέοι τῆς δουλειᾶς, φοιτητὲς κ' ὑπάλληλοι, ἀλλοίμονο ἂν ἦσαν ἀλήτες καὶ δοσίλογοι! γιὰ τὴν ζήτησαν ἐκλογὲς τὸ Γενάρη καὶ Ὑπηρεσιακὴ!

Κι' ἀντίθετα δὲ θὰ ὑπῆρχε ἀπλοῦστατα Ἑλλάδα ἂν ὄσοι συγκεντρωθῆκανε στὸ Στάδιο στὶς 27 Σεπτεμβρίου ἦσαν Κακοῦργοι Δῆμιοι τῆς ΟΠΛΑ καὶ βουλαροπροδότες.

Βέβαιο εἶναι πὼς στὴ διαδήλωση τῆς 12ης Ὀκτωβρίου πού μιὰ σεβαστὴ παράταξη τοῦ Λαοῦ συγκρότησε, πὼς κοντὰ στὶς φωνὲς τῶν τιμῶν πατριωτῶν προστεθῆκανε κ' οἱ φωνὲς ἀρκετῶν ἴσως δοσιλόγων, προδοτῶν καὶ φασιστῶν. Ἐξ ἴσου πάλι ἀληθινὸ εἶναι ὅτι καὶ στὸ στάδιο στὴ συγκέντρωση τοῦ Ε.Α.Μ.—Κ.Κ.Ε. κλπ. πολλοί, οἱ περισσότεροι ἦσαν οἱ Κομμουνιστὲς, ἢ οἱ κάθε λογῆς Δημοκρατικοὶ κ' ἀγωνιστὲς κοντὰ σὲ ἕναν ἀρκετὰ μεγάλο ἀριθμὸ ἐκδορέων τῆς ΟΠΛΑ, Ὁχρανιτῶν, ἐγκληματιῶν καὶ Νεοφασιστῶν. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι μία: Οὔτε τὸ Κ.Κ.Ε. ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ στιγματίζει, μαζὺ δυστυχῶς καὶ μ' ἄλλους καλοὺς πατριώτες, μιὰ δλόκληρη μερίδα λαοῦ π' ἀγωνίζεται πολιτικὰ κ' εἰρηνικὰ γιὰ τὰ αἰτήματά της, οὔτε κ' ἡ ἄκρα δεξιὰ μπορεῖ ν' ἀρνεῖται τὴν τιμὴ τοῦ Ἑλληνα σὲ κάθε παρασυρόμενο ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ τὸν ἀποκαλεῖ πράχτορα τῆς Σόφιας ἢ καὶ προδότη.

Τὰ ἄκρα ἐγκληματοῦν κατὰ τῆς Ἑλλάδας με τὴν ταχτική τους αὐτή. Ἀνελεύθερα ὅπως εἶναι καὶ τὰ δύο δὲν ἀνέχονται κοντὰ τους, στὸ στίβο δηλ. τῆς Ἑλεύθερης Δημοκρατικῆς πάλης, τοὺς κομματικούς ἀντιπάλους τους.

Οὔτε οἱ νέοι τῆς Χ—ΕΜΕ κ' ὄσοι τοὺς ἀκολουθοῦν εἶναι δοσίλογοι, Οὔτε ὁ Ἐσμικὸς κόσμος π' ἀκολούθησε τὸ Κ.Κ.Ε. στοὺς ἀγῶνες στὴν κατοχὴ εἶναι ἐγκλη-

ματίας. Ἐγκληματίες καὶ δοσίλογοι εἴσαθε σεῖς οἱ Φύρερ κ' οἱ Καπετὰν—Ἰνστρουχτορες πού ἐκμεταλλεύεσθε παθιασμένους τίμιους πατριώτες πού ρίχνετε τὴ χώρα σὲ κάθε στιγμή σ' ἐμφύλιο διχασμὸ, πού τὴν καταβαραθρώνετε. Ἡ τελευταία σας ὥρα ὅμως φτάνει. Ὁ Λαὸς παλεύει με φανατισμὸ μονάχα γιὰ τὸ δίκιο του, γιὰ τὴν πατρίδα του, καὶ γιὰ τὴ Δημοκρατία.

ΛΙΓΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Μὲ λίγες λέξεις: Ἡ ὀργανωμένη ἐκμετάλλευση εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀπὸ ἀσυνείδητους οικονομικούς δοσίλογους συνεχίζεται πὸ συστηματικὰ κ' ἔντονα. Φτάνει ὡς ἐδῶ. Φωνὴ Λαοῦ, ὄργη Θεοῦ. Δὲν πολεμήσαμε γιὰ νὰ πεθάνουμε στὴν πείνα τώρα με τὴν εἰρήνη. Κι' ἂν ξέρομε ἕνα πρᾶμα εἶναι ὅτι ξέρομε νὰ περιφρουροῦμε τὰ δικαιώματά μας στὴ ζωὴ.

ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Ἐνωμένοι ὄλοι μαζὺ οἱ Φοιτητὲς ἔχουν χρέος ν' ἀντιμετωπίσουν καὶ νὰ λύσουν τὰ πολλαπλὰ τους προβλήματα.

Τὰ Πανεπιστήμια πρέπει νὰ γίνουν κέντρα ἀνώτερης πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς μόρφωσης, γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ πάψει ἀμέσως κάθε διαπληκτισμὸς πού μοιραία καταλήγει σὲ «δυναμικές» ἀνελεύθερες λύσεις. Ὅλοι οἱ φοιτητὲς μποροῦν κ' ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐλεύθερα κ' ἀβίαστα νὰ ἐκφράζουν τὶς σκέψεις τους καὶ νὰ κινοῦνται ἰδεολογικὰ καὶ συνδικαλιστικὰ ὅπως νομίζουν. Ἡ ἐποχὴ τῆς «κατοχῆς» τῶν Σχολῶν ἀπὸ τοὺς χαφιέδες τῆς ἐιδικῆς ἢ ἀπὸ τοὺς ἐξτρεμιστὲς τῆς ΕΠΟΝ σπουδαστῶν ἔχει περάσει. Οἱ φοιτητὲς δὲν θὰ ἀνεχθοῦν ἀπὸ καμμιὰ παράταξη νταϊλίκια. Ἡ Δημοκρατικὴ διαμόρφωση τῆς χώρας μας πρέπει ν' ἀρχίσει ἀπ' τὰ Πανεπιστήμια καὶ με τὴν πρωτοπόρα συμμετοχὴ τῆς σπουδάζουσας Νεολαίας μας.

Χρειάζεται ὅμως μιὰ καθαρὰ συνδικαλιστικὴ πανσπουδαστικὴ ὀργάνωση πού νὰ συντονίζει τὶς ἐνέργειες καὶ τὶς προσπάθειες τῶν φοιτητῶν, πού νὰ μὴν ἀποβλέπει σὲ μικροκομματικὰ ὀφέλη, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ γίνουν στ' ἀλήθεια τὰ ἀνώτερα μας ἱδρύματα κέντρα Ἑλληνικοῦ καὶ Δημοκρατικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ Ε.Ε.Ν. θ' ἀγωνιστεῖ με συνέπεια πρὸς αὐτὴ τὴν κατεῦθυνση.

ΧΙΤΛΕΡΙΣΜΟΙ

Θυμηθεῖτε τὸ Μανιαδάκη, τὸ Χίμλερ, τὸ Φαρινάτι ἢ καὶ τὸ Φράνκο καὶ παρακολουθεῖστε μας:

«Τὸ...Κόμμα εἶναι συγκροτημένο πάνω στὴν ἀρχὴ τοῦ «Δημοκρατικοῦ»...«συγκεντρωτισμοῦ» δηλ. στήριζεται στὴν ἐσωκομματικὴ καθοδήγηση καὶ τὴ συνειδητὴ σιδερένια πειθαρχία». «Ἡ κυριότερη πηγὴ γιὰ τὸν ἐχθρὸ εἶναι ἡ φλυαρία. νὰ μὴ λέτε ποτὲ ὅτι δὲ χρειάζεται». «Νὰ ΑΝΑΦΕΡΟΥΜΕ στὴν καθοδήγηση κάθε περιστατικὸ πού ἔχει σχέση με τὴν περιφρούρηση τοῦ μηχανισμοῦ μας».

Μὴν σὰς φανεῖ περίεργο ἂν αὐτὰ τὰ λέει ὁ κ. Ίωαννίδης γιὰ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὄχι ὁ Χίμλερ γιὰ τὸ κόμμα τῶν Ναζιῶν ἢ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς ΕΟΝ στὸ συνέ-

δριο του «Έλληνικού» Φαλαγγιτισμού της 4ης Αυγούστου για το Μεταξικό «μηχανισμό».

Κάθε «Χαφιάς» στο Κόμμα θά πρέπει να καταγγέλλει κάθε σύντροφό του που θά τολμήσει να «φλυαρεί», νάχει δηλ. γνώμη μέσα στον «δημοκρατικό» στρατό του Κ.Κ.Ε. Την ίδια δουλειά όμως έκανε η Ειδική του Μανιαδάκη και τὰ Ές-Ντέ του Σιμάνα. Έτσι θ' αγωνιστούν για τή Δημοκρατία οι Νεοφασίστες του Κ.Κ. στην Ελλάδα;

◻
«ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΝ»

Στην Πολιτική απόφαση του Κομμουνιστικού συνεδρίου τονίζεται ότι «η πλειοψηφία της Έλληνικής Νεολαίας πρέπει να οργανωθεί στη Δημοκρατική της όργάνωση την ΕΠΟΝ».

Καλούν την Έλληνική Νεολαία οι Νεοφασίστες να μπει στη «Δημοκρατική» ΕΠΟΝ, καλούν τους νέους που πιστεύουν στη Δημοκρατία και το Σοσιαλισμό να γίνουν όργανα και δούλοι μιας κλίκας πλουσιόπαιδων που μέχρι τὰ χθές ηγαίαναν—μάλιστα ηγαίαναν—στα πιά άριστοκρατικά ιδιωτικά σχολεία τής Αθήνας με τις νταντάδες τους και τις γκουβερνάντες τους.

Καλούν τους Φοιτητές που πεινάνε και σε λίγο θά τουρτουρίζουν άπ' το κρόυ, καλούν τὰ εργατικά παιδιά μας που κατοικούν στις τρώγλες τής Δραπετσώνας ή τής Καλογρέζας να μπουν στην ύπηρεσία τής ντόπιας μπουρζουαζίας που Διοικεί την ΕΠΟΝ.

Νά μιὰ σειρά άπ' τούς Αρχιηγούς—Κεφαλαιοκράτες του Κ. Σ. τής Όμοσπονδίας Κομμουνιστικών Νεολαίων Ελλάδας (ΟΚΝΕ) δηλ. τής ΕΠΟΝ :

Αδελφοί Διαμαντόπουλοι, Φιλίνης: Μέγαρα και πολυκατοικίες στο Κολωνάκι, Νικολετόπουλος και Αξελός: έπαύλεις στην Έκάλη, Σκανδάλης: Μέγαρα στο Κολωνάκι, βίλλα στην Έκάλη, Βικ. Μελάς: Μέγαρο στην Αθήνα έπαύλεις: ό παιδαγωγός Σωτηρίου τοιφλίκια στο Μαρκόπουλο και βίλλα στο Πόρτοράφτη...και έπειτα συνέχεια.

Τή σχέση μπορεί νάχει με αυτά τὰ βουτυρόπαιδα τής Αθηναϊκής Κεφαλαιοκρατίας, με τις νταντάδες τους και τὰ καλοριφέρ τους, με τις ξένες γλώσσες τους και τὰ πάρτυ τους, τὰ γλέντια τους και τις χρυσές τους λίρες, ό πεινασμένος νέος τής Κοκκινιάς, ό φτισικός του Βύρωνα, ό τραυματίας τής Γούβας; Τι σχέση μπορούν νάχουν οι αγωνιστές τής αντίστασης με τούς άκαπνους γλεντζέδες του πόκερ και τών φλέρτι!

Αυτοί θά οδηγήσουν τούς Δημοκρατικούς νέους στον άγώνα για τή λύτρωση άπ' την τυραννία τών μεγαλοκαρχηριών; Αυτοί δέν έχουν το δικαίωμα να στέκονται κοντά στους παλαιούς τίμιους Έπονίτες: στην Κατοχή δέν σάς ξέρανε και τούς ξεγελάσατε: τώρα που σάς μάθανε θά μείνετε μονάχοι σας με το Διοικητή τής ΕΟΝ Αθηνών Καρούζο και σημερινό σας σύντροφο γιατί ή νέα γενιά δέ θ' αγωνιστεί για να κρατήσει στο λαϊμό της τούς έκμεταλλευτές του ίδρωτα της, ούτε για να στηρίξει στον τόπο μιὰ καινούργια διχτατορία.

◻
ΟΙ ΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ

Μας συγκινεί κάθε προσπάθεια και κάθε εκδήλωση τών Συνεργαζομένων Συνδέσμων Έπαρχιωτών Φοιτητών. Οι περισσότεροι έπαρχιώτες φοιτητές, παιδιά του λαού, χωρίς οικονομικά μέσα χαροπαλεύουν στην Αθήνα για να μορφωθούν.

Οι Έπιτροπές τους τούς άνακουφίζουν: ή Κυβέρνηση, ή ΟΥΝΡΑ κι' οι άρμόδιες Πανεπιστημιακές άρχές άς δώσουν λύση στο δράμα αυτών τών νέων που ζούν μακριά από τις οικογένειές τους. Τους λείπουν τὰ πάντα κατοικία, συγγράμματα, τροφή άρκετή και καλή, πόροι οικονομικοί, ρουχισμός κλπ. Όσοι μπορούν πρέπει να θελήσουν και να βοηθήσουν.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΧΑΙΡΑΤΙΖΟΥΝ ΤΑ “ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΝΙΑΤΑ,”

Μερικά χαρακτηριστικά άποσπάσματα άπό τις πολλές συγχαρητήριες έπιστολές που έλαβε το περιοδικό μας άπ' όλην την Ελλάδα :

«...Ήταν κάτι που χρειαζόμαστε' το περιμέναμε μ' άνείπωτη χαρά στην πόλη μας. Τὰ λίγα τεύχη που φτάσανε πουληθήκανε την ίδια μέρα. Θά το περιένοιμε με την ίδια χαρά κάθε φορά...» Μας γράφουν μαθητές Γυμνασίου άπ' την Καβάλλα.

◻ Σπουδαστές τής Α. Σ. Ο. Ε. Ε. μās γράφουν : «...Μέσα σε μιση ώρα πουλήσαμε 50 φύλλα. Άπ' αυτό μπορείτε να καταλάβετε με τί ένθουσιασμό γίνηκε δεχτό το έπίσημο όργανο τής Ε. Ε. Ν.»

◻ Ό Έπονίτης Ασ. Μ. άπό τή Θήβα γράφει : «...Ή δική μου «Νέα Γενιά» είναι τὰ «Έλεύθερα Νιάτα». Και να το γιατί: Ή «Νέα Γενιά» προσπαθεί να προσποιηθεί το Έλεύθερο Δημοκρατικό φύλλο, το όργανο τής Νεολαίας μας, ενώ τὰ «Έλεύθερα Νιάτα» δέν προσποιούνται, ΕΙΝΑΙ το περιοδικό που άνήκει σ' όλους μας, σ' όλους όσους πιστεύουμε στην καινούργια κοινωνία...»

◻ Ό Τελ. Κλοκώνης άπ' τή Μανωλάδα μās γράφει : «...Έτσι, μπράβο, χτυπάτε τὰ τόσο μισητά άκρα. Οι Νέοι τής Μανωλάδας δεχτήκανε με μεγάλο ένθουσιασμό το περιοδικό τής Ε. Ε. Ν...»

◻ «...Κομμουνιστές τής Ε. Π. Ο. Ν. ξεσχίσανε το περιοδικό μας στην όδο Αιτωλικού στην Άγια Σοφία στον Πειραιά όπως το πήγαινε μιὰ Φοιτήτρια που μόλις τ'όχε αγοράσει άπ' τον Ήλεκτρικό του Πειραιά όπως μās ειπε» γράφει ό Αλέξ. Παπασταμάτης παλῆς Έπονίτης κι' αυτός και τελιώνει στο γράμμα του «θὰ τούς περάσει όμως' φοβούνται τόσο τούς μαχητές τής Δημοκρατίας».

◻ Και μερικά άπ' τὰ Άστέια : Ένας άνώνημος Κομμουνιστής : «...Δέ θά σάς αφήσουμε να πλανήσετε την Έπονική γενιά... τρέμετε προδότες την όργη του λαού...» Υπογραφή : «Λαϊκός αγωνιστής!»

◻ Κι' ένας μεγάλος «Πατριώτης»! «...Διάβασα και ξεσχίσα το βλακώδες αυτό περιοδικό... πάντως άντελήφθην τās άρχές του Κομμουνιστικού! Ένωτικού Κόμματος...» Υπογραφή Πέτρος Δημόπουλος. Αθήναι.

◻ Έτσι υποδέχτηκε! ή διπλή άντίδραση το περιοδικό που αγωνίζεται στην πρώτη γραμμή του άγώνα για την Ελλάδα και τὰ δίκαιά της.

Σ' αυτούς όμως άπαντούν οι πολυάριθμοι έπιστολογράφοι μας. Άπαντάει ένας άνταρτης του Ίερού Λόχου ό Α.Σ.:

«Ή άντίδραση θά λυσάξει. Κόκκινοι και μαύροι όμως σύντομα θά πάνε στη θέση τους. Έρχεται ή Δημοκρατία...»

.....
ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΜΑΣ

Υστερ' άπό 6 χρόνια, δόθηκε έπιτέλους ευκαιρία σε μιὰ φούχτα άθλητών μας, να συμμετάσχουν στους διεθνείς άθλητικούς άγώνες τής Κωνσταντινούπολης και τής Άγκυρας.

Ή έντύπωση άπ' τούς άγώνες εινε μιὰ ολοφάνερη κι' άπό πρωτότερα γνωστή κατίσχηση τής δυνατής ψυχικής και σωματικής Ικανότητας του Έλληνα άθλητή. Αποδεικνύεται για μιάν άκόμη φορά ή άνώτερη κλάση του άθάνατου Έλληνικού στοιχείου.

Πείνα και στερήσεις 5 ολοκληρών χρόνων δέν μπόρεσαν να σταθούν έμπόδιό του.

Μολοντί ή συμμετοχή μας δέν ήταν ευρεία, τ' άποτελέσματα τών λίγων εκείνων αγωνισμάτων στα όποια λάβαμε μέρος, είναι άρκετά για να μās δώσουν μιὰ τιμητική θέση στη διεθνή άθλητική κοινότητα.

Αξίζει λοιπόν ένα άληθινό ευγε και μιὰ ειλικρινής προσπάθεια ειναι έπιβεβλημένη να καταβληθεί για την αναβίωση του άθάνατου έλληνικού άθλητικού μας πνεύματος.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.

Με την ευκαιρία της επέτειου της 12ης 'Οκτωβρίου ημέρας απελευθέρωσης της 'Ελληνικής Πρωτεύουσας ή Κ. Ε. της 'Εθνικής 'Ενωτικής Νεολαίας χαιρέτισε με διακήρυξή της που δημοσιεύθηκε και στην εβδομαδιαία «'Ελληνική Φωνή», τους Νέους και τις Νέες της 'Αθήνας κι' όλόκληρης της 'Ελλάδας.

Η Διακήρυξη μεταξύ άλλων έλεγε :

«'Ενας χρόνος ελεύθερης ζωής μας βρίσκει στη σημερινή επέτειο δοσμένους όλοτετα στον άγωνα για την πραγμάτωση των 'Εθνικών μας δικαίων, για την ανόρθωση την ήθικη και υλική του τόπου μας, για ν' ασφαλίσουμε τα κυριαρχικά δικαιώματα του Λαού μας.

«'Η Ε. Ε. Ν 'Εθνικά στρατευμένη, πιστή στους δεκάχρονους αγώνες της πρωτοστατεί στην κρίσιμη τούτη ώρα για τη Δημοκρατική διαπαιδαγώγηση της Νέας Γενιάς που τ' ανελεύθερα άκρα τη θέλουν άβουλο δ'χλο, μέσο για ύποπτους κι' αντιλαϊκούς σκοπούς».

Κι' η διακήρυξη τελειώνει :

«Στην πρώτη επέτειο της απελευθέρωσης της 'Αθήνας καλούμε τὰ Νιάτα ένωμένα στην ύπηρεσία της 'Ελλάδας και του Λαού, για τη Δημοκρατία και την Κοινωνική Πρόοδο, καλούμε τους Νέους και τις Νέες στις επάλξεις για την 'Εθνική 'Ενότητα και την Παγκόσμια Ειρήνη».

Στην 'Επέτειο της Ιστορικής 28ης 'Οκτωβρίου επίσης η Κ. Ε. της Ε.Ε.Ν χαιρέτισε με χιλιάδες προκηρύξεις της «τό ήρωϊκό 'Εθνος, τον άδάμαστο Λαό, τὰ Λεβέντια Νιάτα».

Η Γραμματεία της Κ. Ε. της Ε.Ε.Ν με ανακοίνωσή της που δημοσιεύθηκε και στον καθημερινό τύπο στις 22/10 κατηγορεί σαν άντεθνική την απόφαση της ΕΠΟΝ με την οποία καλείται η 'Ελληνική Νεολαία νά μην πάρει μέρος στη γιορτή της 'Εθνικής επέτειου της 28ης 'Οκτωβρίου.

Με άλλη διακήρυξή του το Κέντρο 'Αθηνών κάλεσε τους σχηματισμούς της Ε.Ε.Ν νά πάρουν μέρος στον πανηγυρικό γιορτασμό της μεγάλης 'Ελληνικής ημέρας, μαζί μ' όλους τους Νέους της 'Αθήνας.

Και το Γραφείο 'Επαρχιών της Κ. Ε. έδωσε τις ίδιες οδηγίες στα τμήματα της Ε.Ε.Ν στις έπαρχίες.

Το Κέντρο 'Ανωτάτων Σχολών πήρε την απόφαση νά γιορτάσει μ' όλους μαζί τους φοιτητές στις Σχολές και στους Πανεπιστημιακούς χώρους τη Νεοελληνική Λαμπρή.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Το Κ. Α. Σ. καταβάλλει προσπάθειες για τη δημιουργία 'Ενιαίας Συνδικαλιστικής Παμφοιτητικής Παράταξης. 'Αντιπρόσωποι του Κ. Α. Σ. έχουν έλθει ήδη σ' έπαφή με διάφορες Συνδικαλιστικές φοιτητικές κινήσεις για την πραγμάτωση του παραπάνω σκοπού.

Τὰ φοιτητικά ζητήματα πρέπει τὸ ταχύτερο νά βροῦν την όφειλόμενη λύση, πιστεύει τὸ Κ. Α. Σ. χωρίς προσπάθειες μικροπολιτικής εκμετάλλευσης εκ μέρους των παρασκηνίων των αντιδημοκρατικών άκρων.

Τὸ Κ. Α. Σ. πήρε την απόφαση, επίσης, ν' αγωνιστεί μ' όλες τις συνέπειες για την επικράτηση συνθηκών που νά επιτρέπουν στα Πανεπιστήμια την άβίαστη κι' ελεύθερη εκδήλωση των γνωμών και ιδεολογικών πεποιθήσεων όλων των φοιτητών ανεξάρτητα κομματικής ή άλλης τοποθέτησης.

Γιά κάθε Κυριακή όριστήκανε συγκεντρώσεις Φοιτητικές στα γραφεία της Ε.Ε.Ν.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ο Γραμματέας του Κέντρου κ. Σιχνής μας δήλωσε πώς η δράση των τομέων Κυψέλης, Παγκρατίου, Νεάπολης, Πλάκας, Περιστερίου, Νέας Σμύρνης και Καλλιθέας παρουσίασε εξαιρετική πρόοδο τὸν τελευταίο μήνα. «Είναι αξία θαυμασμού η θέληση της 'Ελληνικής Νεολαίας των Λαϊκών μας Συνοικισμών νά αγωνιστεί ένάντια στα μισητά άκρα και για τὸ θρίαμβο της Δημοκρατίας» αναφέρει η τελευταία ανακοίνωση του Κέντρου. Οι συγκεντρώσεις επίσης που δι-οργανώνει κάθε Παρασκευή απόγευμα τὸ ίδιο Κέντρο, και στις όποιες γίνεται η ανασκόπηση των γεγονότων της κάθε βδομάδας, σημειώνουν μεγάλην έπιτυχία.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ

Σε κάθε φύλλο μας θά δίνουμε ειδήσεις για την κίνηση της Ε.Ε.Ν απ' όσες περιοχές έχουν φθάσει οι σχετικές εκθέσεις στο Γραφείο 'Επαρχιών της Κ. Ε.

Σε κάθε της έκθεση η 'Επιτροπή της Ε.Ε.Ν Θεσσαλονίκης μιλάει «για τὸ πατριωτικό φρόνημα των Νέων της Μακεδονίας και Θράκης και την απόφασή τους νά παλαίψουν για τὸ μεγαλειό της χώρας μας και τὸ θρίαμβο της Δημοκρατίας, αδιαφοροῦντες για τις «άλλα Χίτλερ» προκλήσεις των Διχτατόρων τὸν Βορρά και των Διεθνῶν δοσιλόγων της Σόφιας και των Τυράνων».

Οι φοιτητές της Ε.Ε.Ν. στη Θεσσαλονίκη αγωνίζονται για τη διευθέτηση του ζητήματος της 'Ιατρικής Σχολής της πόλης τους που Ιδρύθηκε στην κατοχή και που είναι άμφιβολο αν θά λειτουργήσει. 'Επίσης για τὰ ζητήματα των τριμήνων και τὸ σουσιτίου δίνεται αληθινή μάχη απ' όλους τους φοιτητές. Νομίζουμε πὸς και τὸ «πρόβλημα» της 'Ιατρικής Σχολής πρέπει νά λυθεί και οι έδρες των Καθηγητών νά συμπληρωθούν τάχιστα. Τὸ 'Υπουργείο Παιδείας άς έχει τὰ μάτια του τέσσερα όταν πρόκειται για τὴ Β. 'Ελλάδα.

'Απ' την Πελοπόννησο τὰ νέα για την κίνηση της Ε.Ε.Ν. όπως μας ανακοίνωσε τὸ Γραφείο 'Επαρχιών είναι ευχάριστα. Η έξτρεμιστική διάθεση της άκρας δεξιάς φαίνεται πὸς άρχισε νά κοπάξει παντού. Οι νέες συνθήκες που διαμορφώνονται θά επιτρέψουν τη μελετημένη πλατύτερη έξόρμηση της Ε.Ε.Ν.

Οι Νομαρχικές 'Επιτροπές 'Αχαΐας, 'Ηλείας, Κορινθίας και Μεσσηνίας άρχισαν έναν άγωνα που για πρώτη φορά σημειώνεται στα χρονικά του 'Ελεύθερου Μωριά. Χωρίς έμπάθειες και με ήθος Δημοκρατικό, με 'Ελληνική σκέψη και με συγκεκριμένες διεκδικήσεις για τὴ ζωή και τὴ διαπαιδαγώγηση του νέου στο χωριό και στην πόλη δίνουν στ' αλήθεια μία μάχη πέρα για πέρα 'Ελληνική μὰ και δύσκολη.

Στην Καλαμάτα και στὸ Αίγιο μοροῦμε νά πούμε πὸς ξεπέρασε κάθε προσδοκία η δράση της Ε.Ε.Ν. Σ' όλη την Πελοπόννησο τὰ «'Ελεύθερα Νιάτα» γινήκανε ανάρπαστα. Και στις Κυκλάδες δημιουργούνται οι πρώτοι πυρήνες της Ε.Ε.Ν.

'Η Ε.Ε.Ν. πενθεί από ημέρες ένα από τὰ πιο συνειδητά στελέχη της. Ο Τάκης Μακρογιάννης μιά ευγενική μορφή δέν υπάρχει πιά. Οι φίλοι του που συνεργάστηκαν μαζί του βαθειά συγχνημένοι από τὸν πρόωγο θάνατό του διατηροῦν πάντα στη μνήμη τους τὸ δυνατό νέο που εργάστηκε με όλη του τὴ ψυχή για την ένωτική ιδέα και συλλυποῦνται τους σεβαστούς γονεῖς και άδελφούς του.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ

ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΙΑΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΝΕΩΝ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1943

Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο

Καὶ προχωρήσαμε στὸ διάβασμα. «'Η Ε.Π.Ο.Ν. ἔχει αὐτὸ τὸ σκοπὸ, γιατί σάν ὁργάνωση τῆς νέας γενιᾶς ἐνδιαφέρεται ἄμεσα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν πρόοδο τῆς νεολαίας». «Ὅσο γι' αὐτὴ τὴ φράση συμφωνήσαμε ἀμέσως ὅλοι, ὅτι δὲν ἔχει λογικὴ σχέση μετ' τὸ προηγούμενο, ἀφοῦ ἡ νεότης γίνεται καλύτερη καὶ προοδεύει ὄχι τόσο μετὰ τὰ δικαιώματά της, ὅσο μετὰ τὴν τάση της νὰ δημιουργήσῃ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὸν ἑαυτὸ της καὶ νὰ προσπαθῆσῃ νὰ προσπεράσῃ τοὺς πατέρες της. Καὶ τὸ καταστατικὸ συνεχίζει: «ἔθνος γιὰ μᾶς εἶναι πρῶτα ἀπ' ὅλα οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸ ἀπαρτίζουν. Μὰ γιὰ νὰ ὑπάρχουν οἱ ἄνθρωποι πρέπει νάχουν τὰ μέσα τῆς ὑπαρξῆς. Αὐτὰ μᾶς τὰ ἀφαιροῦν οἱ καταχτητές». Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὸ ζήτημα γιὰ τὸ ἔθνος μᾶς εἶχε ἀπασχολήσει ἄρκετὰ καὶ πρὶν ἄκόμα καταχθῆμε στὴν Ε.Π.Ο.Ν. Μὲ τὴν ἰδέα ποὺ σχηματίσαμε ἀπὸ τὴ ζωὴ, ὅτι πατρίδα εἶναι ἡ κοινὴ τύχη, προσπαθήσαμε νὰ καταλάβουμε τὸ ἔθνος. Ὅταν διαβάσθηκε ὁ παράγραφος αὐτὸς πῆρε τὸ λόγο ὁ πιδὴλικιωμένος ἀπ' ὅλους μας. Ἦταν παιδί τροχιοδρομικοῦ, εἶχε βγάλει τὸ Γυμνάσιο καὶ εἶχε κάμει καὶ τὸν πόλεμο τῆς Ἀλβανίας. «Ἐμεῖς, φίλοι, ὅταν εἴμαστε στὸ μέτωπο τὸ χειμῶνα ἐκεῖνον καὶ χτυπιόμαστε μετ' τοὺς Ἰταλοὺς, εἴχαμε τὴν πεποιθῆση, ὅτι δὲν πολεμοῦσαμε μονάχα γιὰ κείνους ποὺ ἦταν ζωντανοὶ στὸ ἐσωτερικόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ κείνους ποὺ θὰ γεννηθοῦν καὶ γιὰ κείνους ποὺ εἴχανε πεθάνει. Ὅπως ὁμως βάζει τὸ ζήτημα τὸ καταστατικὸ μοῦ φαίνεται πὼς βλέπει ἐπιπόλαια τὸ ἔθνος. Ἐθνος, θάλεγα ἐγὼ μετὰ τὰ λίγα μου γράμματα, εἶναι οἱ ζωντανοὶ μαζί με τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ἀγέννητους. Ἔτσι κρατιέται στὴ ζωὴ αὐτὸ ποὺ λέμε ἔθνος. Νοιώθαμε ὅταν πολεμοῦσαμε στὴν Ἀλβανία καὶ κατὰ ἄλλο μέσα μας: ὅτι τὸ πνεῦμα μὲς ἦταν τὸ ἴδιο μετὰ τὸ πνεῦμα τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ἀγέννητων. Ὅταν ἤμουνα στὴν τελευταία τάξη τοῦ Γυμνασίου μᾶς πῆγαν ἐκδρομὴ στοὺς Δελφούς. Τὸ βράδυ προχώρησα μόνος μου πρὸς τὴν Κασταλία. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ τὰ χρώματα ἄρχιζαν νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴ γῆ καὶ ν' ἀνεβαίνουν κατὰ τὸν οὐρανόν. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἐνοιώσα βαθιὰ μέσα μου τὴν παράδοση γιὰ τὸ στοιχεῖο τοῦ τόπου. Αἰσθανόμουνα ὅτι ὁ τόπος ἐκεῖνος ἔχει δικό του στοιχεῖο. Καὶ φανταστήκα ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν τόπων τῆς Ἑλλάδος νὰ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς λόγγους, τίς σπηλιές καὶ τοὺς δρυμόνους καὶ εἶπα μέσα μου: αὐτὰ εἶναι τὰ ἑλληνικὰ πνεύματα, ποὺ ὅλα μαζί κάνουν τὸ ἓνα, ἀθάνατο ἑλληνικὸ πνεῦμα. Λοιπόν, παιδιά, ἡ συγκίνηση τῆς ὥρας ἐκείνης ξαναγύρισε ὀλοζώντανη καὶ μοῦ κάτεχε τὴν ψυχὴ ὅλο τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου στὴν Ἀλβανία. Ἔνοιωθα πὼς πολεμοῦμε γι' αὐτὰ τὰ

στοιχεῖα τοῦ τόπου. Μοῦ φαίνονταν πὼς τὸ ξένο στοιχεῖο ποὺ ξεχύθηκε κατὰ τὴ χώρα μας ἔρχονταν νὰ πνίξει τὰ δικά μας. Ἔτσι προσπάθησα νὰ βάλω ἀπὸ τότε μέσα μου τὸ ἔθνος. Γιὰ κείνα τὰ πνεύματα ἀξίζει νὰ ζοῦμε τὴ ζωὴ μας, γιατί μέσα σ' αὐτὰ κρύβεται ὅλη ἡ δύναμη καὶ ἀξία τοῦ ἔθνους. Θυμάμαι μιὰ φράση τοῦ Ντιστογιέβσκι ποὺ μ' ἀφῆσε ἐντύπωση: «ὁποῖος χάνει τὸ σύνδεσμό του μετὰ τὴ γῆ, χάνει καὶ τοὺς θεοὺς του». Γι' αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἐνοιώθα κ' ἐγὼ πὼς πολεμοῦσαμε. Καὶ γι' αὐτοὺς θὰ χτυπήσουμε αὔριο τοὺς καταχτητές καὶ τοὺς Βουλγάρους. Συμφωνῶ μετὰ τὸ καταστατικόν, ὅτι οἱ καταχτητές παίρνουν τὰ μέσα τῆς ὑπαρξῆς μας. Καὶ εἶναι αὐτονόητο, γιατί τὸ κάνουν. «Γιὰ νὰ συντηρήσουν, ὅπως πολὺ ὀρθὰ λέει παρακάτω, τίς ὁρδές τους ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μᾶς ἀπαθλιώσουν ἀπὸ τὴν πείνα σὲ σημεῖο, ποὺ ὅσοι μείνουμε ζωντανοὶ νάμαστε ἀνίκανοι νὰ τοὺς πολεμήσουμε». Ἐκεῖνο ὁμως ποὺ δὲν καταλαβαίνω, εἶναι, γιατί ἡ Ε.Π.Ο.Ν. σπεύδει καὶ τώρα νὰ διακηρύξῃ τὸν φιλειργητικὸν σκοπὸ, ἀφοῦ εἴμαστε αἰμύφυρτοι ἀπὸ τοὺς καταχτητές, Ἰταλοὺς, Γερμανοὺς καὶ Βουλγάρους, καὶ ἀφοῦ θὰ δεχθοῦμε αὔριο ὅλο τὸ πῦρ κ' ὅλο τὸ σιδηρὸ γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε. Ἐμεῖς τώρα ἔχουμε ἓνα μονάχα ἔργο, τὸν πόλεμο. «Οἱ καταχτητές, λέει τὸ καταστατικόν, ἔχουν καὶ θάχουν σάν πρῶτο μέσο νὰ μᾶς κρατᾶνε στὸ ζυγὸν τὴν πείνα. Γι' αὐτὸ κ' ἐμεῖς πρέπει νάχουμε σάν πρῶτο μέσο γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε τὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ ζήσουμε». Κι' ἐδῶ νομίζω ὅτι μερδεύει τὰ ζητήματα τὸ καταστατικόν, ἐνῶ τὰ πράγματα εἶναι ἄπλά. Τὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ ζήσουμε τὸν κάνουμε ὅλοι αὐτονόητα· δὲ χρειάζεται διδασχὴ γι' αὐτόν, εἶναι ἔμφυτος καὶ ἡ δουλεία τὸν μεγάλωσα πιδὸ πολὺ, καὶ τὸ ἔθνος ἔδειξε στὸν καταχτητὴ ὅτι στὸν ἀγῶνα αὐτόν ἐκεῖνο εἶναι ἰκανώτερό του. Τὸ πρῶτο λοιπὸν μέσο γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε δὲν εἶναι αὐτό, ἀλλὰ ἡ ἠθικὴ δύναμη, ποὺ ἔδειξε καὶ δείχνει ὁ λαὸς, καὶ ἡ ἠθικὴ του ἐνωσῆ πέρα ἀπὸ κόμματα, εἰδικούς σκοποὺς καὶ καταστατικά, ποὺ ἔρχονται νὰ μᾶς κατηγήσουν. Ὁ ἀγῶνας γιὰ νὰ ζήσουμε δὲν πρέπει νομίζω νὰ γίνῃ παράγγελμα καὶ μάλιστα σὲ μᾶς τοὺς νέους, γιατί μετὰ τὸ νὰ λέμε μονάχα ὅτι πρέπει νὰ ζήσουμε μπορεῖ ν' ἀρχίσουμε νὰ ξεχνᾶμε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ νόημά της. Ὅταν πῆγαμε στὴν Ἀλβανία δὲν μᾶς εἶχε κατηγήσει κανεὶς, οὔτε λογαριάσαμε ἐκεῖ καθόλου τὸ πὼς θὰ ζήσουμε, ἀλλὰ κοιτάξαμε, πὼς νὰ τιμήσουμε τὴν λευτεριά μας. Συχνὰ μέναμε δίχως ψωμὶ καὶ δίχως τίποτις ἄλλο. Κανεὶς μας δὲν ἄκουσα νὰ εἰπῇ λέξην γι' αὐτό.

Ὅλα τὰ παιδιά τῆς συντροφιάς ἀγαπούσαμε πολὺ τὸ στρατιωτικὸν τοῦ ἀλβανικοῦ μετώπου. Τώρα

ὅμως τὸν ἀγαπήσαμε πῶς πολὺ. Ἐκεῖνο τὸ βράδι συνεδριάζαμε σὲ κάποιο ἰσόγειο σπίτι. Τὴν ἄλλη μέρα ἢ μητέρα τοῦ καλοῦ μας στρατιωτῆ μᾶς εἰδοποίησε, ὅτι τὸ Σπύρο τὸν ἔπιασαν οἱ Γερμανοὶ, καὶ νὰ προσέξουμε κι' ἐμεῖς μὴν ἔγινε καμμιά προσδοσιά Συνεννοηθήκαμε νὰ συναντηθοῦμε στὸ σπίτι τῆς θείας τοῦ φοιτητῆ τῆς λατρικῆς, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα σὲ κάποιο συνοικισμό. Ἐπήγαμε τὴν ὥρισμαμένη ὥρα, μιλήσαμε γιὰ τὸ Σπύρο, συνεννοηθήκαμε, τί θὰ ποῦμε, ἂν τυχὸν μᾶς πιάσουν κι' ἐμᾶς, κ' ὕστερα συνεχίσαμε τὸ διάβασμα τοῦ καταστατικοῦ καὶ τῆ συζήτησης.

«Τρίτος σκοπὸς τῆς Ε.Π.Ο.Ν. εἶναι ἡ ἐξολόθρευση τοῦ φασισμού καὶ τώρα καὶ στὸ μέλλον καὶ μὲ δ-ποιαδήποτε μορφή κι' ἂν παρουσιαστεῖ. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι τὸ ἐσωτερικὸ μας καθεστῶς θὰ πηγαίνει ἀπὸ τὴ λεύτερη ἐκδήλωση τῆς κυριαρχικῆς θέλησης τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νέας γενιάς. Ἐπιπρόσθετα γιὰ τὴ νέα γενιά αὐτὸ σημαίνει ἴσα πολιτικὰ δικαιώματα γιὰ τοὺς νέους καὶ τὶς νέες πού εἶναι πάνω ἀπὸ 18 χρονῶν, ἀφοῦ ἔχουν ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ στὴν κοινωνικὴ ζωή». Κι' ἐδῶ ἀρχίσαμε μὲ τὴ συζήτησι γὰς ξεχωρίζουμε τὰ ζητήματα. Πρῶτος μίλησε ἕνας νέος ἀπὸ τῆς Θράκης, πρόσφυγας τώρα ἐδῶ ἐξ αἰτίας τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας. Ὁ πατέρας του ἔμεινε ἐκεῖ νεκρός. Αὐτός, ἡ μάγνα του καὶ ἡ ἀδελφή του κατώρθωσαν νὰ φύγουν. Τὸν πατέρα του τὸν πῆραν οἱ Βούλγαροι νύχτα ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τὸν ἔξετέλεσαν μετὰ μαζί μ' ἄλλους πολλούς. Ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του καὶ τὰ παρακλάδια τῆς οἱ Βούλγαροι σκότωσαν 15 ἄνδρες ἀπὸ 20—40 χρονῶν. Αὐτὸς λοιπὸν ἔλαβε πρῶτος τὸ λόγο καὶ εἶπε: «Τὸ νόημα τῆς πρώτης φράσῆς εἶναι καθαρὸ. Ὅλοι ἐμεῖς ἐδῶ εἴμαστε θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ φασισμού, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλης διχτατορίας. Ὁ λαὸς μας, ἂν καὶ τοῦ εἶχαν ἐπιβάλλει τὰ τελευταῖα χρόνια ἕνα ψευτοφασιστικὸ καθεστῶς, πῆγε στὴν Ἀλβανία μὲ τόση δροσιά καὶ τόσο σθένος ψυχῆς σὰν νᾶθελε μ' αὐτὸ νὰ δείξει ὅτι πολεμᾷ ὄχι μόνον τὸν φασισμό τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ καὶ τὸν ψευτοφασισμό τοῦ ἐσωτερικοῦ. Καὶ θαυματουργήσε στὴν Ἀλβανία καὶ στὰ ὄχρα τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Καὶ τὸ νόημα τῆς δεύτερης φράσης εἶναι καθαρὸ. Στὸ ἐσωτερικὸ μας θέλομε ἐλεύθερη λαϊκὴ θέληση. Μόνον δὲν καταλαβαίνω, γιὰτι χωρίζεται πάλι ὁ λαὸς καὶ ἡ νέα γενιά. Αὐτὸ ἐμένα μὲ πειράζει πολὺ καὶ τὸ θεωρῶ ἀρχὴ μεγάλου κακοῦ, γιὰτι τὸ χωρισμὸν αὐτό, καθὼς διάβασα, τὸν ἔκαμε καὶ τὸν ὠργάνωσε ὁ φασισμός. Ἡ φασιστικὴ καὶ χιτλερικὴ νεολαία εἶναι μιὰ προσπάθεια, πού ἔρχεται νὰ σπείρει κάτι μέσα στὴν ψυχὴ τῶν νέων κι' εἶσι νὰ τὴν χωρίσει ἀπὸ τὴν παλιὰ παράδοση, πὸ εἶναι πάντα ἀντίβαρο στὴν ἀκολασία καὶ στὴν αὐθάδεια τοῦ φασισμοῦ. Πῶς μποροῦμε ὅμως ἐμεῖς νὰ χωρίσουμε τὰ φύλλα τῆς καρδιάς, τὰ νιάτα, ἀπ' ὅλο τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ λαοῦ; Ἄν βάλουμε αὐτὴν τὴν ἀρχή, τότε αὔριο θὰ χωρισθοῦνε τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ πὸ πῆγανε στὴν Ἀλβανία, θὰ κάμουν ἰδιαίτερην ὀργάνωση

καὶ θὰ ζητήσουν τὰ δικά τους συμφέροντα. Ἐπίσης θὰ κάμουν ἰδιαίτερην ὀργάνωση μὲ ξεχωριστὰ συμφέροντα ὅσοι σήμερα πολεμοῦν στὸ ἐξωτερικὸ γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδας. Καὶ τὸ κακὸ νομίζω γίνεται χειρότερο, ὅταν διαβάσουμε τὴν τρίτη φράση τοῦ ἀρθροῦ αὐτοῦ τοῦ καταστατικοῦ. Ζηταίει ἴσα πολιτικὰ δικαιώματα γιὰ τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ἀπὸ 18 χρονῶν καὶ πάνω. Ἐδῶ πιά εἶναι τὸ ἴδιο σὰν νὰ διαβάσουμε τὸ καταστατικὸ τῆς χιτλερικῆς νεολαίας, γιὰτι στὸ καταστατικὸ τῆς λέγονται αὐτολεξεῖ τὰ ἴδια πράγματα. Ὑποπτεύομαι, λοιπόν, ὅτι καὶ οἱ δασκάλοι αὐτοὶ ἐδῶ τῶν συμφερόντων μας πᾶνε νὰ κάμουν κάποιο μεσοπολεμικὸ φασισμό, δηλαδὴ δουλικὸ δέσιμο τῆς νεολαίας σὲ ἀλλότριους σκοποὺς καὶ σὲ κανένα ὑστερόβουλο πνεῦμα. Μοῦ φαίνονται ὅτι οἱ δασκάλοι αὐτοὶ ἐκμεταλλεύονται τὴν ὀρητικότητά καὶ τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς μας κι' ἔρχονται νὰ σπείρουν μέσα τῆς τὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα καὶ μ' αὐτὰ νὰ μᾶς ἀνάψουν καὶ νὰ πᾶνε αὔριο ὅπου θέλουν αὐτοὶ οἱ ἄορατοι συνήγοροι τῶν συμφερόντων μας. Καὶ σὰς ἐρωτῶ: τί θὰ εἰποῦν τὰ παιδιὰ πὸ εἶναι ἀπὸ 16—18 χρονῶν; Δὲν θὰ ζητήσουν κι' ἐκεῖνα τὰ δικαιώματά τους καὶ τὰ συμφερόντά τους; Καὶ τί ἐμποδίζει νᾶρθουν αὔριο ἄλλοι συνήγοροι τῶν συμφερόντων τῆς νεολαίας ἢ καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοὶ οἱ σημερινοὶ νὰ κατεβάσουν αὔριο τὸ ὄριο τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, γιὰ νὰ περιλάβουν τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ἀπὸ 16 καὶ πάνω; Γι' αὐτὰ τὰ πράγματα λοιπὸν γίνεται ἡ πανελλαδικὴ ὀργάνωση νέων; Τότε ἐγὼ δηλώνω ὅτι δὲν δέχομαι νὰ εἶμαι μέλος τῆς. Μὲ τὸ νὰ χαρίζουμε δικαιώματα δὲν μποροῦμε μῆτε πόλεμο νὰ κάμουμε ἐνάντια στὸν καταχτητὴ μῆτε Ἑλλάδα νὰ δημιουργήσουμε. Καὶ τί διαφέρουν ὅλα αὐτὰ ἐδῶ ἀπ' ὅσα ἔκαμαν οἱ κυβερνήσεις τῆς κατοχῆς γιὰ τοὺς μαθητὲς καὶ τοὺς φοιτητὲς, πὸ τοὺς χάρισαν τὰ χρόνια τῶν σπουδῶν; Ὅλα αὐτὰ κατεβάζουν τὴ μὲρφωση καὶ τὴν ἠθικὴ μας καὶ μᾶς ἀδυνατίζουν. Ἐγὼ, παιδιὰ, θὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Ε.Π.Ο.Ν. νὰ καθαρῶσι τὶς ἰδέες τῆς. Δὲν μπορῶ ν' ἀνήκω στὶς τάξεις τῆς, ὅταν ἔρχεται τάχα νὰ παιδαγωγῆσει, ἐνῶ πραγματικὰ δημαγωγεῖ καὶ ἐξαρθρώνει τὸ λαϊκὸ σύνολο. Ἐμεῖς στὴ Θράκη τὸ λαϊκὸ σύνολο τὸ θεωροῦμε ἀδιάσπαστο. Μὲ τὴ συνοχή τούτη καὶ τὴν ἐσωτερικὴ του ἰερόρηση κρατήσαμε τὸν ἑλληνισμό μας καὶ ἀπέναντι στοὺς Τούρκους καὶ ἀπέναντι στοὺς Βουλγάρους».

Αὐτὰ εἶπε ὁ νέος ἀπὸ τῆς Θράκης. Ἐγινε ὅμως κι' ἄλλη πολλὴ συζήτησι καὶ μίλησαν ὅλοι ἐκεῖνο τὸ βράδι, καὶ καταλήξαμε καὶ εἶπαμε, ὅτι, προτοῦ λάβουμε ἄλλη ἀπόφαση, νὰ προχωρήσωμε στὸ διάβασμα γιὰ νὰ τελειώσωμε τὸ καταστατικὸ καὶ τὴ συζήτησι του. Τὴν ὠρισμένην ἡμέρα συναντηθήκαμε ξανά ὅλοι. Μιλήσαμε πάλι γιὰ τὸ σύντροφό μας τὸ Σπύρο. Οἱ Γερμανοὶ τὸν καταδίκασαν σὲ 15 χρόνια δεσμὰ καὶ τὸν μετάφεραν στὴ Γερμανία. Ὁ πατέρας του εἶχε ἀρρωστήσει ἀπὸ καιρὸ. Ἡ ἀγωνία μὲ τὴ δίκη καὶ τὴν καταδίκη τοῦ παιδιοῦ τοῦ ἔδω-

καν τὸ τελειωτικὸ χτύπημα. Τρεῖς ἀπὸ μᾶς πήγαμε στὸ νεκροταφεῖο καὶ κατεβάσαμε τὸ νεκρὸ ἀπὸ τὸ κάρρο καὶ τὸν πήγαμε στὸν τάφο. Τὸ ἴδιο βράδυ κανονίσαμε, πῶς θὰ βοηθήσουμε τὴ μητέρα τοῦ Σπύρου καὶ ὕστερα προχωρήσαμε στὸ διάβασμα τοῦ καταστατικοῦ.

«Ὁ τέταρτος σκοπὸς τῆς Ε.Π.Ο.Ν. εἶναι ὁ ἀγῶνας κατὰ τῶν ἱμπεριαλιστικῶν πολέμων γιὰ τὴν κατοχύρωση τῆς εἰρήνης μὲ βάση τὴν αὐτοδιάθεση τῶν λαῶν καὶ τῶν νεολαίων καὶ τὴν ἀδελφικὴ συνεργασία τους. Ἡ Ε.Π.Ο.Ν. ἔχει αὐτὸ σὰν τέταρτο σκοπὸ, γιατί οἱ ἱμπεριαλιστικοὶ πόλεμοι δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν καὶ τῶν νεολαίων, ἀλλὰ γίνονται πρὸς τὸ συμφέρον τῶν μεγιστάνων τοῦ πλοῦτου. Ἀντίθετα αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ πολέμου φέρνει ἀνυπολόγιστες καταστροφές στὴν ἀνθρωπότητα». Ζήτησε πρῶτος τὸ λόγο ἕνας σπουδαστὴς τοῦ πολυτεχνείου. «Ὁ σκοπὸς αὐτὸς, σύντροφοι, φαίνεται πολὺ ὑψηλός. Ὅμως ἐμένα ὅλα αὐτὰ μοῦ γεννοῦν μερικὲς σκέψεις καὶ θέλω νὰ σᾶς τίς εἰπῶ. Δέ χρειάζεται νομίζω νὰ ἐπιμείνω στὸ ζήτημα, ὅτι ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν κάμαμε οὔτε τώρα, οὔτε πρὶν ἱμπεριαλιστὸν πόλεμο. Τὰ τελευταῖα πενήντα χρόνια ἔχουμε χάσει σχεδὸν τὰ πάντα. Μᾶς ἐδιώξαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλία, ἀπὸ τὴν Ρωσσία, ἀπὸ τὸν Πόντο, τὴν Μικρὰ Ἀσία, τὴ Βόρειο Ἡπειρο, τὰ Δωδεκάνησα, τὴν Αἴγυπτο καὶ σήμερον μᾶς σφάζουν στὴ Θράκη, στὴ Μακεδονία καὶ σ' ὅλην τὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Εἴμαστε λίγοι καὶ τώρα γινόμαστε λιγώτεροι. Καὶ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία μας συγκεντρωθήκαμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐπάνω ἐδῶ στὴν ἄγονη πέτρα. Οἱ ἄλλοι μεγαλώνουν γύρω μας καὶ ἐμεῖς μαραινόμεστε καὶ ἀδυνατίζουμε ἐπικίνδυνα ὡς ἔθνος. Ὡστε τὸ μάθημα ἐνάντια στὸν ἱμπεριαλιστικὸν πόλεμο δὲν τὸ χρειάζομαστε καθόλου ἐμεῖς, ἡ δικὴ μας νεολαία, ἀλλὰ τὸ χρειάζονται ἀποκλειστικὰ οἱ ξένες νεολαίες. Πῶς ὅμως τὸ μάθημα αὐτὸ ἔρχεται ἐδῶ, χωρὶς βέβαια νὰ ἔχει γίνῃ πρῶτα στὸς ἄλλους; Ἄς πᾶμε λοιπὸν στὸς ἄλλους. Τί λέει ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ νεολαία της; Τελευταῖα διάβασα ἕνα βιβλίον στὰ Γερμανικὰ γιὰ τὴ Βουλγαρία καὶ τοὺς σκοποὺς της. Κεντρικὴ τοῦ ἰδέα εἶναι ἡ μεγάλη Βουλγαρία, μὲ κύριον ἐπιχειρημα, ὅτι ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμαστε λαὸς κουρασμένος, ἐνῶ ἐκεῖνοι εἶναι νέοι καὶ ἀκούραστοι. Ὅτι λένε οἱ Γερμανοὶ γιὰ τοὺς Γάλλους, τὸ ἴδιο λένε οἱ Βούλγαροι γιὰ τοὺς Ἕλληνες. Μιὰ ὀργάνωση, ποὺ ἔρχεται νὰ δώσει συνθήματα, δηλαδὴ νὰ κατευθύνῃ τὴν πολιτικὴ ἀνατροπὴ τῶν Ἑλληνοπαίδων, πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἡ βουλγαρικὴ νεολαία καὶ τώρα καὶ πρὶν ἀνατρεφόταν μ' ἀντίθετον πνεῦμα ἀπ' αὐτὸ ποὺ φέρνει ἐδῶ σὲ μᾶς ἡ Ε.Π.Ο.Ν. Δύο καθαρὰ σημεῖα βλέπει κανεὶς μέσα στὰ διδακτικὰ βιβλία τῶν Βουλγάρων, τὴν Πόλη καὶ τὴ Θεσσαλονίκη. Πῶς λοιπὸν ἐμεῖς ἀπ' ἐδῶ θὰ εἴμαστε φιλήσυχοι, εἰρηνικοὶ, καὶ αὐτοδιάθετοι, τὴν ὥρα ποὺ ἐκεῖνοι ἀπ' ἐκεῖ ἔχουν αὐτοὺς τοὺς καθαρὸς σκοποὺς; Αὐτὸ θὰ ἦταν πολιτικὴ ἐθνικῆς αὐτοκτονίας.

Ἄς πᾶμε ὅμως καὶ στὶς μεγάλες δυνάμεις ποὺ κανονίζουν τὴ γενικὴ πολιτικὴ τοῦ κόσμου. Καὶ δὲν ἔχουμε ἀνάγκη νὰ πᾶμε μακριὰ, ἀρκεῖ νὰ ἰδοῦμε τί γίνεται τώρα. Χθὲς ἀκόμα οἱ Γερμανοὶ μὲ τοὺς Ρώσους μοίρασαν τὴν Πολωνία στὰ δύο. Ἐπειτα οἱ Ρώσοι ἐνσωμάτωσαν τὰ βαλτικὰ κράτη, καὶ λίγο πρὶν ἔκαμαν πόλεμον τῆς Φινλανδίας. Οἱ μεγιστάνες τοῦ πλοῦτου τὰ ἔκαμαν αὐτὰ ἡ ἠρωσικὴ πολιτικὴ; Καὶ τώρα συνεχίζεται αὐτὴ ἡ ταχτικὴ ἀπὸ ὅλους. Ἀπὸ τώρα βλέπουμε, ὅτι κάθε μεγάλο κράτος, εἴτε σύμμαχός μας εἴτε ἐχθρικό, ἔχει βάλει τοὺς μεταπολεμικοὺς τοῦ σκοποὺς, καὶ ἐπάνω σ' αὐτοὺς κάνει τὸν πόλεμον. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ποὺ κάνουν τὸν πόλεμον, θέλουν ὄχι μόνον νὰ μὴ χάσουν, ἀλλὰ ν' αὐξήσουν τὴ δύναμιν τους καὶ τὴν ἐπιρροήν τους. Ἡ πολιτικὴ, φίλοι μου, εἶναι πράξις καὶ ὄχι θεωρία, καὶ ἡ πράξις εἶναι ἀντίθετη μὲ τὴν θεωρίαν ποὺ βάζει ἐδῶ ἡ Ε.Π.Ο.Ν. Καὶ φοβᾶμαι ἀκόμα, μήπως ἡ θεωρία αὐτὴ εἶναι καμωμένη ἀπὸ τοὺς ἔξυπνους γιὰ τοὺς κουτούς. Κι' ὅταν ὅλοι καὶ σήμερον ἀκόμα μάχονται ν' αὐξήσουν τὴ δύναμίν τους, πῶς θὰ κάμουμε ἐμεῖς τὸ ἀντίθετον; Μιὰ ἡμέρα στὸ μαγεῖριό τῆς συνοικίας ἔτυχε νὰ μιλοῦν δίπλα μου γιὰ τὸν πόλεμον ἕνας νέος μ' ἕναν ἠλικιωμένο. Ὁ νέος προσπαθοῦσε νὰ μάθῃ στὸ γέρον αὐτὴ τὴν θεωρίαν ποὺ βάζει ἐδῶ ἡ Ε.Π.Ο.Ν. Ὅταν ὁ νέος τέλειωσε, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ γέρον καὶ τοῦ λέει ἄκουσε : μιὰ φορὰ καὶ ἕναν καιρὸ ἦταν ἕνα μεγάλο θηρίον στὴ θάλασσα καὶ ἔκανε μεγάλο κακὸ στὰ ἔθνη ποὺ ταξιδεύαν καὶ πιὸ πολὺ στὰ μικρὰ, γιατί τὰ καράβια τους ἦταν μικρὰ καὶ ἀδύνατα. Εἶπαν λοιπὸν ὅλα τὰ ἔθνη νὰ πᾶνε νὰ τὸ σκοτώσουν. Μπήκαν στὰ καράβια, μικρὰ καὶ μεγάλα. Τὰ μεγάλα μὲς τὰ καλοκαμωμένα δίκροτα καὶ τίς φρεγάδες, τὰ μικρὰ μέσα σὲ κάτι σαπινοκάραβα, ποὺ τοὺς τὰ εἶχανε πουλήσει τὰ μεγάλα. Μερικὰ μάλιστα μικρὰ ἔθνη πήγαμε μὲ τὰ καΐκια τους. Ὅταν φθάσανε στὸ μέρος τοῦ θηρίου, τὰ μεγάλα ἔθνη δὲ συμφωνοῦσαν μεταξὺ τους, ποῖος θὰ πρωτοχτυπήσει, γιατί τὸ ἕνα φοβόνταν τ' ἄλλο, μὴν τὴν ὥρα ποὺ ἐκεῖνο θὰ πρωτοχτυπήσει τὸ θηρίον, ριχθοῦνε ἐκεῖνα ἐπάνω του καὶ τὸ βουλιάξουν. Ἐπειτα εἶπαν ν' ἀρχίσουν ὅλα μαζί νὰ χτυπᾶνε τὸ θηρίον, καὶ ὥρισαν τὴν ὥρα. Ὅταν ὅμως ἦρθε ἡ στιγμὴ δὲν κουνήθηκε κανένα ἔθνος. Τὰ μικρὰ ἔθνη, ποὺ τ' ἄβλεπαν αὐτὰ, κατάλαβαν, ὅτι τὸ θηρίον οὔτε καὶ τώρα μέλλει νὰ σκοταθεῖ καὶ προσκολληθήσαν τὸ καθένα κοντὰ σὲ κάποιον μεγάλο. Ἐνα ὅμως μικρὸ ἔθνος, τολμηρὸ καὶ εὐσυνείδητον κράτησε τὸ λόγο του καὶ τὴν ὥρισμένην ὥρα προχώρησε μὲ τὸ καΐκι του κατὰ τὸ μέρος τοῦ θηρίου γιὰ νὰ χτυπήσει. Τὸ θηρίον τότε ἔδωκε ἕνα φύσημα βαθιὰ μέσα στὴ θάλασσα, ἀνασήκωσε βουνὸ τὰ νερὰ καὶ τὸ μικρὸ ἔθνος μὲ τὸ καΐκι του καταποντίστηκε. Τ' ἄλλα ἔθνη γύρω μικρὰ καὶ μεγάλα, καμώθηκαν, ἄφησαν τὸ θηρίον ἀπείραχτον καὶ γύρισαν ὅλα μαζί στὴ στεριά. Ἐκεῖ μοιρασθήκανε τὴ γῆς τοῦ μικροῦ καὶ ἀποφασίσανε νὰ τοῦ κάμουνε μνημόσυνο γιὰ νὰ

ὑμνήσουνε τὴν τόλμη καὶ πρὸ παντὲς τὴν εὐσυνειδησία του».

Καὶ διαβάσαμε πάρα κάτω. «Ἡ Ε.Π.Ο.Ν. δὲν εἶναι ἐνάντια σὲ κάθε εἶδος πολέμου, γιατί τότε θὰ καταδικάζε καὶ τὸν τωρινὸ ἐθνικὸν πόλεμο, πού κάνουμε γιὰ τὴν ἐθνικὴ μας λευτεριά. Κατὰ συνέπεια κάθε πόλεμος πού θάχει σὰ σκοπὸ τὴν ὑποδούλωση ἄλλων λαῶν πρέπει νὰ καταπολεμιέται ἀμείλιχτα. Ἡ νέα γενιὰ τῆς Ἑλλάδας μὲ τὴν τωρινὴ ἐθνικὴ ὑποδούλωση μαθαίνει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅ,τι τῆς ἀφαίρεσαν. Ὅποιος ὅμως θέλει τὴν εἰρήνην δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐπιζητεῖ στὴν ἀρχή, ἂν θέλεις εἰρήνην παρασκευάζου γιὰ πόλεμο, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἐπιζητεῖ στὴν ἀρχή τῆς αὐτοδιάθεσης τῶν λαῶν καὶ τῶν νεολαίων καὶ στὴν ἀδελφικὴ τους συνεργασία». Κι' ἐδῶ πάλι χωρίσαμε τὰ ζητήματα γιὰ νὰ τὰ καταλάβουμε καὶ νὰ ἰδοῦμε, ἂν στέκει τὸ κάθε ζήτημα χωριστὰ κ' ὕστερα στὴ σχέση του μὲ τἄλλα.

Ὁ φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς, παιδὶ μὲ τετράγωνη λογικὴ, ζήτησε νὰ μιλήσει πρῶτος: «Ἡ πρώτη φράση, λέει, εἶναι καθαρὴ. Ἡ ὀργάνωση, ἐνῶ καταδικάζει τοὺς ἄλλους πολέμους, μόνον τὸν τωρινὸ ἐθνικὸν πόλεμο δὲν καταδικάζει, γιατί τὸν κάνουμε γιὰ τὴ λευτεριά μας. Καὶ προσθέτει μὲ τὴ δευτέρη φράση, ὅτι κάθε ἄλλο εἶδος πολέμου πρέπει νὰ καταπολεμιέται ἀμείλιχτα. Γιὰ νὰ καταπολεμηθεῖ ὁμοῦ ὁ κακὸς πόλεμος, καὶ μάλιστα ἀμείλιχτα, χρειάζονται, νομίζω, ὄπλα. Ἐπίσης εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴμαστε ψυχικὰ παρασκευασμένοι, ἀλλοιῶς δὲ γίνεται πόλεμος. Ποῦ θὰ βροῦμε ὅμως τὰ ὄπλα, ἂν κάνουμε ἐκεῖνο πού λέει ὁ παράγραφος αὐτὸς πάρα κάτω «ὅποιος θέλει τὴν εἰρήνην, δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐπιζητεῖ στὴν ἀρχή, ἂν θέλεις εἰρήνην παρασκευάζου γιὰ πόλεμο, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἐπιζητεῖ στὴν ἀρχὴ τῆς αὐτοδιάθεσης τῶν λαῶν». Ἐδῶ νομίζω, σύντροφοι, ὅτι τὸ καταστατικὸ παίζει μὲ τίς λέξεις. Δὲν παίρνει καθαρὴ στάση στὸ ζήτημα τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης. Γιὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡμεῖς ἔχουμε χρέος νὰ βάλουμε ξάστερα τὸ ζήτημα καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους. Καὶ πρῶτα πρῶτα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πού εἴμαστε λαὸς πολὺ φτωχὸς ἔχουμε μεγάλο συμφέρον νὰ ὑπάρχει εἰρήνη στὸν κόσμος, καὶ ἰδιαίτερα στὴ βαλκανικὴ χερσόνησο. Ὁ πόλεμος, ἐχτὸς ἀπὸ τὴν αἰμορραγία, μᾶς κραταίει πάντα σὲ κατάστασι φυτοζωϊκῆ. Κι' ὅσο φυτοζωοῦμε δὲν μπορεῖ νὰ γίνει στὸν τόπο μας πολιτισμός. Ἐκτὸς αὐτοῦ βλέπουμε, ὅτι οἱ Βούλγαροι κάθε φορὰ πού ἔρχεται πόλεμος, καταδοκοῦν τὴ στιγμὴ, μπαίνουν στὰ ἐδάφη μας καὶ μᾶς σφάζουν τοὺς πληθυσμούς. Ἐστὶ τὸ δρᾶμα τῆς ζωῆς τῶν λαῶν, πού λέγεται πόλεμος, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸ πληρώνουμε πολὺ ἀκριβὰ. Ὅμως ἡμεῖς εἴμαστε μικρὸ ἔθνος κι' ὅπως δὲν ἔχουμε πρωτοβουλία νὰ προκαλέσουμε τὸν πόλεμο, ἔτσι δὲν τὴν ἔχουμε καὶ νὰ τὸν καταργήσουμε. Εἴμαστε φίλοι τῆς εἰρήνης κι' ἀπὸ ἀνατροφή, κι' ἀπὸ πεποίθησι κι' ἀπὸ ἀνάγκη, καὶ ζητοῦμε ἀπὸ τοὺς μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς νὰ βάλουν ἐκεῖνοι ἄλλον κανόνα

στὴ ζωὴ τους γιὰ νὰ σωθοῦμε κι' ἡμεῖς. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὑπάρχει ὁ πόλεμος καὶ συσσωρεύονται ἐπάνω μας τὰ ἀδικήματά του καὶ τὰ ἐγκλήματά του ζητοῦμε ἀπὸ τοὺς μεγάλους νὰ τιμωρήσουν τοὺς ἐνόχους. Αὐτὰ ἔχουμε νὰ εἰποῦμε ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες. Κι' ὅλα τὰ φαινόμενα δείχνουν, ὅτι κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ εἰρήνη πού θὰ ρθεῖ θὰ κρατηθεῖ πάλι μὲ ὄπλα. Ἄς πᾶμε ὅμως στὰ ἴδια τὰ πράγματα. Οἱ Ρῶσοι, πού ἀγωνίζονται τόσο ἡρωϊκὰ σήμερα ἐνάντια στοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς θαυμάζουμε ὅλοι, θὰ μποροῦσαν ν' ἀμυνθοῦν, ἂν δὲν εἶχαν παρασκευασθεῖ γιὰ πόλεμο; Οἱ Ρῶσοι, ἂν καὶ κομμουνιστὲς, ἐφάρμοσαν ἀμείλιχτα τὴν ἀρχή, ἂν θέλεις εἰρήνην, παρασκευάζου γιὰ πόλεμο, κι' ἡμεῖς θὰ ρθοῦμε νὰ καινοτομήσουμε; Ὅταν οἱ Γάλλοι πολιτικοὶ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔλεγαν, ἂν θέλεις εἰρήνην μὴν κάνεις ὄπλα καὶ ἀεροπλᾶνα καὶ νὰ μὴν παρασκευάζεσαι ψυχικὰ γιὰ πόλεμο, οἱ Ρῶσοι κομμουνιστὲς ἔκαναν τὰ μεγαλύτερα πολεμικὰ ἐργαστήρια τοῦ κόσμου. Κι' ὅταν οἱ Γάλλοι ἔκαναν τὸ ἐξάωρο ἐργασίας τὴν ἡμέρα, οἱ Ρῶσοι, πενταπλάσιος λαὸς ἀπὸ αὐτοὺς, ἔβαλαν τὸ δεκάωρο. Οἱ Γάλλοι ἔπρεσαν στὴ δουλειὰ τῶν Γερμανῶν, οἱ Ρῶσοι ὅμως ὄχι· καὶ γι' αὐτὸ τοὺς θαυμάζουμε σήμερα. Καὶ στὸ τραπέζι τῆς εἰρήνης οἱ Ρῶσοι δὲν θὰ πᾶνε δίχως ὄπλα καὶ ἀεροπλᾶνα, ἀλλὰ μ' αὐτὰ θὰ ζητήσουν νὰ ἐπιβάλουν τὴ γνώμη τους. Καὶ ὅλα τὰ φαινόμενα δείχνουν, ὅτι τὴν εἰρήνην πού ἔρχεται οἱ νικητὲς θὰ τὴν κρατήσουν μὲ ὄπλα ὄχι μόνον ἀπέναντι στοὺς νικημένους ἀλλὰ καὶ ἀναμεταξύ τους. Ἡ δύναμη τοῦ ἑνὸς θὰ δεσμεύει τὴ δύναμη τοῦ ἄλλου. Γιὰ τοῦτο ἀπὸ τώρα οἱ μεγάλοι ἐτοιμάζονται, πολλαπλασιάζουν τὰ ὄπλα τους, ὄχι μόνον γιὰ τὸν ἐχθρὸ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους, γιὰ νάχουν τότε τὴν ἰσορροπία. Ἄν τύχει κι' ἀδυνατίσει κανεὶς ἀπὸ τοὺς τρεῖς μεγάλους θυμάχους, εἶναι βέβαιο, ὅτι τὸ ἀδυνατίσμα τοῦτο σὺν γεννήσει πόλεμο μεταξὺ τῶν νικητῶν. Ἐπίσης οἱ μεγάλοι μας σύμμαχοι ἀπὸ τώρα διακηρύττουν, ὅτι θὰ μονοπωλήσουν τὰ ὄπλα, γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν εἰρήνην, ὅσο γίνεται πῶς πολὺν καιρὸ. Αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα. Ἄλλὰ κι' ἂν ἀφήσουμε τὰ ὄπλα γιὰ νὰ μὴ γίνεται πιά πόλεμος, δὲν θὰ σταματήσῃ ὁ πόλεμος, γιατί οἱ βιολογικὰ δυνατοὶ θὰ κοιτάζουν ν' ἀφομοιώσουν τοὺς ἀδύνατους, κ' ὕστερα πάλι θὰ συγκρουσθοῦνε μεταξύ τους καὶ δίχως ὄπλα, μόνον μὲ τίς πέτρες. Καὶ χωρὶς ὄπλα καὶ μὲ αὐτοδιάθεσι οἱ Γερμανοὶ θ' ἀπλωθοῦν σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη μὲ τὸ βιολογισμὸ τους. Πρέπει λοιπὸν ἀπὸ βαθύτερα ἠθικὰ ἐλατήρια νὰ πεισθοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι κακὸς καὶ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Δὲν εἶναι τόσο τὰ ὄπλα ἐκεῖνα πού γεννοῦν τὸν πόλεμο, ἀλλὰ τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν. Τὰ ὄπλα καὶ ἡ πολεμικὴ παρασκευὴ εἶναι τὰ μέσα τοῦ πολέμου, εἴτε ἀμυντικὸς εἴτε ἐπιθετικὸς εἶναι. Ἡ αὐτοδιάθεσι λοιπὸν δὲ στηρίζεται μόνη της, παρὰ μόνον ὅσο τὴν παρακολουθεῖ ὁ σίδηρος καὶ τὸ πῦρ».

(Στὸ ἐπόμενο ἢ συνέχεια καὶ τὸ τέλος)

ΜΠΑΡ-ΡΕΣΤΩΡΑΝ

“ΚΥΨΕΛΗ”

Αιόλου 102 — Χαυτεία

Τηλ. 30-410

Θά βρῆτε τὴν καλύτερη κουζίνα με-
τὰ ἀγνότερα ὑλικά.

Εἰδικὸν τμῆμα ἐτοιμῶν φαγητῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτήσια δρχ. 600

Ἐξάμηνη > 300

Ἐμβάσματα :

Χάρη Ραζῆ

Φιλελλήνων 28

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΟΛΥΦΩΤΩΝ

ΚΑΙ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ & Θ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

Ἐκθεσις :

Π. Παπαγεωργίου

Κολοκοτρώνη 40

Προσεχῶς νέος τύπος ἠλεκτροικῶν κουζινῶν

ΜΠΑΡ-ΡΕΖΕΤΟΡΑΝ
ΚΥΨΕΛΗ

Αλόλου 102 - Χαντίο

Τηλ. 30-410

*

Ἡ «Ἐνωτικὴ Βιβλιοθήκη»
αὐτὲς τὶς μέρες κυκλοφορεῖ
τὸ καινούργιο βιβλίο τοῦ
Παναγιώτη Κανελλόπου
λου : «Ὁ Πόλεμος καὶ τὸ
Μέλλον - Διδάγματα καὶ
Αἰτήματα».

*

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 50